

1971

Bajtársi Levél

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

Alapította: NÉHAI VITÉZ KARSAY JENŐ ALEZREDES

1971. JÚLIUS — AUGUSZTUS — SZEPTEMBER —
OKTOBER — NOVEMBER — DECEMBER
XXIV. ÉVFOLYAM, 7, 8, 9, 10, 11, 12 SZÁM

A Bajtársi Levél és a MKCSBK központ címe:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS.

P. O. BOX 335, ETOBICOKE, ONTARIO, CANADA

FROM: „MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

PRINTED MATTER

A MKCSBK, — A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
ontariói (kanadai) csoportjai hatósági működési engedéllyel
rendelkeznek.

Alakulási évünk: 1949.

A működési engedély (charter) kelte: 1962. szeptember 27.

Az engedélyt kiadta: Province of Ontario, Hon. John Yaremko, mi-
nister of citizenship, provincial secretary.

Angol hivatalos megnevezésünk: „Royal Hungarian Gendarmerie Ve-
terans' Benevolent Association”.

Bejegyzés: November 12, 1962. No. 10, Liber 1163, Province of Ontario.

Feladataink:

Anyagilag segíteni rászoruló tagjainkat, azok családját adományokkal,
gyűjtéssel, kölcsönrel.

Előadások, ünnepélyek (csendőrnapiak) rendezésével anyagi alapot lé-
tesíteni, ebből az alpból támogatni a rászoruló öreg, rokkant, munkanél-
küli bajtársainkat, azok hozzátartozóit, az özvegyeket, árvákat. Munkába
juttatásban segíteni bajtársainkat.

Ápolni a szolgálati ideálokat s kegyelettel megőrizni emlékét a m. kir.
Csendőrség azon volt tagjainak, akik a törvény és a rend szolgálatában
és az ország védelmében életüket adták a Hazáért.

A Közösség tagjai 95%-ban a volt m. kir. Csendőrség hivatásos tag-
jaiból áll 5%-ban pedig a céljainkkal egyetértő csendőrbarát, tartalékos
bajtársainkból.

A *Bajtársi Levél*, a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösségnek, mint
világszervezetnek központi tájékoztatója. Az MKCSBK alakulási éve: 1948.

A MKCSBK Vezetőség megbízásából szerkeszti és kiadja
vitéz Kövendy Károly százados
Minden cikkért, közleményért szerzője felelős.

Előfizetési díj évi \$10.00.

Minden levelet, hírt, közleményt és pénzadományt a
következő címre kérünk:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS
P. O. BOX 335, ETOBICOKE, ONTARIO, CANADA

Postafióinkat egyházaink ajánlása után a kanadai postaügyi minisz-
térium (Ottawa) hivatalosan bejegyezte.

*Bajtárs, bízz a MKCSBK Vezetőségében, mely személytelenül és önzetlenül
intézi világszervezetünk tájékoztató, nyilvántartási, segélyügyi szolgálatát.*

Első Zászlós Urunk nyugatra érkezett!

1971. szeptember 28-án röpitette a hírt világgá a rádió, hogy Mind-
szenty József bíboros hercegprímás elhagyta Magyarországot. A min-
denáron békét kereső és hajszoló, majd öngyilkossága felé rohanó Nyu-
gat, beleértve elsősorban az USA-t és a Vatikán-t is, elmozdították
helyéről az utolsó ellenállás szimbólumát: a magyar hercegprímást. A
MKCSBK központ még aznap, szept. 28-án a következő légitesta leve-
let küldte a legmagasabb magyar közjogi személynek:

— „Nagyméltóságú Őminenciája Mindszenty József úrnak, Magyar-
ország Hercegprímása, Magyarország első Zászlós Ura stb. stb. Vatican
City, Roma, Italia.

Eminenciás Uram! Első Zászlós Urunk!

*A ma délelőtti kanadai rádióhírekben hallottuk először, majd késő
délután a kanadai televízióadásból értesültünk, hogy Eminenciád el-
hagyta Budapestet és Magyarországot, majd Rómába érkezett.*

*A televízióban meghatódva néztük Eminenciádat, őszentsége a Pápa
jelenlétében, 14 évvel utolsó hősi nyilvános szereplése után.*

*Eminenciád sorsát ismerjük, Eminenciádat a legnagyobb élő magyar-
nak tartjuk! Kérjük a Mindenhatót, hogy segítse Eminenciádat a leg-
jobb egészségi állapotba, hogy a hosszú és érdemtelen szenvedés után
harcát folytathassa az örök Magyarországot és a krisztusi igazságért!*

*A legmélyebb hódolattal Eminenciád iránt 1100 emigráns m. kir.
csendőr nevében: ügyvezető elnök.” —*

A Szent Koronás és nemzeti címeres levélpapírunk meglepetést és
örömet szerezhetett a bíborosnak, mert okt. 11-én a következő válasz
érkezett:

— „MKCSBK Hungarian Veterans, P.O. Box 335, Etobicoke, On-
tario, Canada.

*Josephus Card. Mindszenty, Archiepiscopus Strigoniensis, Primas
Hungariae. A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség nevében ki-
fejezett jókívánatokat hálással köszönöm. A magyar sors Isten kezében
van, bizodalmonk Benne és a Magyarok Nagyasszonyában. Áldásomat
küldöm: † Mindszenty József.” —*

A mártírsorsú bíborost a pápa személyesen vezette be a Rómában gyű-
lésező püspökök szinódusába. (Lásd képet — “Life” magazin). Azóta
a bíboros Bécsben telepedett le és az esztergomi Érsekség tulajdonában
levő Pázmáneumban lakik.

A hírek szerint megírta emlékiratait, mellyel ismét hazáját akarja szolgálni. Bár eltiltották a politikától (a hazafiasság nyugaton politika! A kommunizmus-sal való barátkozás megenyedett), a legmagasabb közjogi méltóság nyugatra érkezése az emigráns magyarság köreiből lelkesedést keltett. Talán mégis lesz valami csoda és mégis történik valami! Az emigráns Magyar Királyi Csendőr töretlen hűséggel tisztel Magyarországot Első Zászlós Ura előtt!

(A történelmi értékű bíborosi levél a csendőr múzeumban megtekinthető!)

Lapzártakor érkezett: Az USA-ban, Kanadában és szerte a világon mozgalom indult, hogy minden igaz magyar egyénileg köszöntse a Hercegprímást, küldjünk neki egyéni pénzzadományokat, hogy abból alap létesülhessen, mellyel Magyarországot szolgálhatja! Cím: His Eminency Cardinal József Mindszenty, Primas Hungariae, IX. VIEN, Boltzmann Gasse 14, Europe.

Magyar Királyi Csendőr laktanya

Hála Istennek, megvalósult! Áll a m. kir. Csendőr Laktanya Kanadában! A központi Vezetőség, az ügyvezető elnök és közel 200 nemeslelkű, áldozatos Bajtársunk, a Magyar Vitézi Rend anyagi áldozata eredményeképpen 1971. április 18-án üzembe lépett. A központi Vezetőség hivatalosan megnyitotta, majd Toronto magyar lelkipásztorai megáldották emigráns intézményünket, majd megsejmelte a Kanadai Magyarok Szövetsége vezetősége és decemberig 150 látogató nézte meg a csendőr és vitézi múzeumot, a központi irodát, a Bajtársi Levél szerkesztőségét, élvezte az átvonuló szállás kényelmét. Nyári látogatóink vidáman lubickoltak az úszómedencében, a nagy meleg idején mindenki élvezte a végtelen kanadai rónáról idezúduló friss, oxigéndús levegőt.

Büszkén jelenthetjük, hogy végre annyi eredménytelen kísérlet után van egy reprezentatív otthonunk! Minden látogatónk örömmel, meghatódva, elismeréssel és lelkesedéssel írta alá a laktanya emlékkönyvét.

Nem mondom, volt munka is bőven! 4 hónapig tartott, míg sikerült berendezni a laktanyát, vadonatúj bútorokkal, függönyökkel, szőnyegekkel, 250 kép keretezésével. Az időt nem húzhattuk, az emigráció 27-ik évtizedében élünk. Mielőtt helyünket a történelemnek adnánk át, össze kellett szedni emlékeinket, hogy megőrizzük őket a felszabaduló ország hadimúzeuma számára!

Voltak magasrangú kanadai és amerikai vendégeink is. Mind érdeklődve, figyelmesen szemlélték a nagy magyar történelmet bizonyító múzeumunkat. Nem vitás, az emigráns eszmei laktanyánk a letiport, ma is megszállás alatt nyögő, szenvedő Magyarország és történelmi Kárpát-medencénk igazságát hirdeti!

Csendőr látogatóink otthon érezték magukat, haza jöttek! Voltak, kik szabadságukat töltötték itt, voltak, kik többször visszajöttek az USA-ból és Kanada vidékeiről. Volt egy csendőrfiú, ki nászútra jött a laktanyába s innen, mint állandó helyről indult autóportyákra a kanadai északra fiatal amerikai feleségével. Egy európai látogatónk annyira jól érezte magát, hogy kanadai letelepedésén töprengett.

Nem mondom, voltak ellenzői is a laktanyának! Voltak olyanok, kik támadták érte a vezetőséget és az ügyvezetőt. Voltak intrikusok, kárörvendők és voltak közömbösek. Voltak fősvények és önzők. Laktanyánk mégis megvalósult, áll és hódít, hivatását elkezdte! Az okoskodókat túlhaladta a cselekvés!

Tény és igaz: a laktanya sokba került. Az épületért az ügyvezető elnök vállalt anyagi felelősséget, azaz ő fizet s ő a tulajdonos. A beren-

dezés, a múzeum anyaga azonban közös, a MKCSBK tulajdona. Utóbbiak nincsenek még teljesen kifizetve, a következő két és fél év anyagi prés lesz az ügyvezető elnök számára. Reméljük, áldozatos Bajtársaink és csoportjaink közös erőfeszítéssel fel fogják számolni a berendezés adósságait, melynek évi kamata is kitesz egy ezrest.

Az ügyvezető elnök eljárt hivatalos helyen, hogy halálunk után a múzeum anyaga a kanadai kormány gondozásába, az ottawai Ethnic Múzeum-ba kerüljön, hisz ittlétünkkel, munkánkkal, eredményeinkkel belenőttünk a kanadai történelembe. Végrendelet gondoskodik azonban arról, hogy Magyarország felszabadulása esetén a múzeum anyaga és a levéltár hazajusson a budai hadimúzeumba.

A laktanyát elláttuk biztosításokkal, hivatlan vendég esetére modern riasztóberendezéssel. A laktanyát meglátogatta a RCMP is, tud róla a torontói rendőrség. Tudják, hogy intézményünk nemes célt szolgál s élő történelem!

Magas látogatóink közül vitéz Magyarossy Sándor vezds úr Isten áldását kérte a további lelkes munkánkra. Gr. Wass Albert író a következőket írta az emlékkönyvbe: — „Mély tisztelettel a leghűségesebb magyaroknak!” — Szelezky Zita, a Magyar Nemzeti Színház tagja, tb. csendőr így nyilatkozott: — „Szeretnék órákat eltölteni itt, nézegetni a szépségeket, a múltat, magyarságot, melyet itt felhalmoztak!” — Egy szds bajtársunk megjegyzése: „Igazi hozzájárulás a magyar katonai történelemhez!” —, egy csendőrasszony véleménye: — „A jó Isten áldja továbbra is ilyen lelki erővel!” — Egy thtts bajtársunk: — „Magyar szív, magyar érzés, csendőr szaktudás, izlés, sok munka! Elismerés és köszönet jár érte!” — Egy betévedt magyar ügynök: — „Jól esett végre nem emigrációs nosztalgiát, hanem valódi történelmet látni!” — Sorolhatnánk a véleményeket, de ennyi is elég.

Ausztráliából az ottani magyarokat képviselő Szorkovszky Elemér AMSZ elnök, a Brit Birodalom lovagja is meglátogatta a laktanyát, majd Clevelandben, az Árpád Akadémia és Magyar Társaság évi ünnepi vacsoráján 500 főnyi közönség előtt így nyilatkozott: — „Járom a magyar központokat, így jutottam el Torontóba is, hol alkalmam volt meglátogatni a csendőr laktanyát. Hölgyeim és Uraim, ilyet még elképzelni se mertem, amilyen gyönyörű gyűjtemény látható ott!” —

Az Árpád Akadémia ugyanakkor az Árpád Rend nagy arany jelvényét adományozta a csendőr laktanya életrehívójának.

Egyébként értesítjük Bajtársainkat, hogy a laktanya üzembeállításával címünk megváltozott: az új postafiók P.O. Box 335, Etobicoke, Ontario, Canada. Ide kérünk minden levelet, hírt, közleményt, pénzes utalványt, adományt, múzeumi tárgyat, csomagküldeményt stb.

A laktanyába való látogatás és éjszakázási szándék irásban, vagy telefonon előzőleg bejelentendő. A laktanya címe: 451 The West Mall, apt. 211, Etobicoke, Ontario, Canada. Tel.: area code 416, 621-7387.

Etobicoke indián szó, magyar jelentése „az égerfák árnyékában”. Száz évvel ezelőtt még indiánok uralkodtak a környéken, be-becsaptak a fehér farmerek területére s utána lovaikon elszárguldottak. Etobicoke ma Toronto legnyugatibb kerülete, a két milliós lüktető város egyik legszebb kertés és parkos része.

Bajtársainkat szeretettel hívjuk az emigráns laktanya megsejmlélésére! **BAJTÁRS GYERE HAZA!**

AZ EMIGRÁNS M. KIR. CSENDŐR LAKTANYA SZABÁLYAI:

1. Belépés személyes ismeretség, hazai csendőrigazolvány, vagy Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség igazolványa felmutatása ellenében.
2. Bajtárs Isten hozott! Érezd Magad Családoddal együtt otthon!
3. Kérjük a vendégkönyvet aláírni, véleményt, panaszt is beírni!
4. Aki teljesítette a MKCSBK központ iránti évi anyagi kötelezettségeit, annak a szállás az átvonuló szobában, vagy az irodában bármikor ingyenes. Hazai szabályaink értelmében azonban ágyneműmosásra, bútorkarbantartásra fejenként 90 cent térítést kérünk.
5. Ügyelj a rendre és tisztaságra, sajnos, takarítószemélyzet nincs.
6. A konyha Bajtársaink rendelkezésére áll edényekkel együtt, szakácsnő hiányában étkezéséről mindenki maga gondoskodik. Az edényeket használat után kérjük elmosni és helyére rakni. Élelmiszer-üzlet, vendéglő, bank, drogéria, posta stb. az utcasarkon található.
7. Könyveket, dokumentumokat, múzeumi tárgyakat tanulmányozás után kérjük a helyére visszatenni.
8. Helyi telefonbeszélgetés (Toronto) ingyenes, a távolsági beszélgetés árát távozás előtt kérjük megtéríteni.
9. Könyvek, múzeumi tárgyak a laktanyából el nem vihetők, azokat kölcsön nem adhatjuk!
10. Az ügyvezető elnök és a Bajtársi Levél szerkesztője erősen igénybevett, elfoglalt ember. A napi ügyvitel elvégzése számára önkéntes kötelezettség, amit másnapra nem halaszthat a bajtársi közösség érdekében. Ha íróasztalhoz ül, munkájában ne zavarjuk.

11. Távozáskor a kulcsokat kérjük visszaadni.
12. A MKCSBK központ, a csendőr és vitézi múzeum munkáját támogassátok önkéntes anyagi felajánlásokkal, hogy feladatát teljesíthesse.
13. Higyjünk Magyarország, a m. kir. Csendőrség feltámadásában és egész emigráns életünk főcélja ez maradjon!

BAJTÁRS NE FELEDD:

A m. kir. Csendőrség létszáma 1944 nyarán 22.000 fő volt.

A csendőrség felügyelője adatai szerint 1945. március 15-én a testület létszáma 11.000 főre apadt, a többi elesett, vagy eltűnt a frontokon.

1945 és 1949 között a hazai kommunista rendszer a szovjet csapatok támogatásával 5.000 csendőrt végeztetett ki „háborús és népellenes bűnök” vádjával.

1971-ben hozzávetőlegesen 3.000 csendőr bajtársunk él az Óhazában és az elszakított területeken. 3.000 szerencsétlen Bajtársunk 25 évi és életfogytiglani kényszermunkára ítélve reménytelenül tengeti életét a Szovjetunióban.

A m. kir. Csendőrség szabályzataink által előírt feladatát, törvényes kormányaink rendeletét és esküvel vállalt kötelességeit hűséggel teljesítette a háború végéig. Helytállásunkért megkaptuk a fenti „jutalmat”.

Az emigrációban 1.100 csendőr él három világrész 40 országában, vagy államában.

Ez az ezerszáz fő, hajdani Testületünk 5%-a ápolja az elpusztított m. kir. Csendőrség szolgálati ideáljait, őrzi a csendőr szellemet, tartja az összeköttetést a Bajtársi Levél és az Egyesületi Értesítő útján, évi 200 IKKA csomaggal segíti az óhazában élő idős, beteg bajtársak, csendőr özvegyek és árvák sokaságát.

Ez az 5% küzd megalkuvás nélkül a sárbataposott kakastoll becsületéért, Magyarország felszabadulásáért, vállalva a többi nemzeti szellemű szervezeteinkkel, keresztény Egyházainkkal.

Ez a munka az elnémitott Otthon nevében szent kötelességünk! .

Ezért alakult, ezért él emigráns szervezetünk: a MKCSBK!

Bajtárs, maradj továbbra is az Otthon, a szenvedő, megalázott, szétépett Szülőhaza áldozatos solgája az emigrációban!

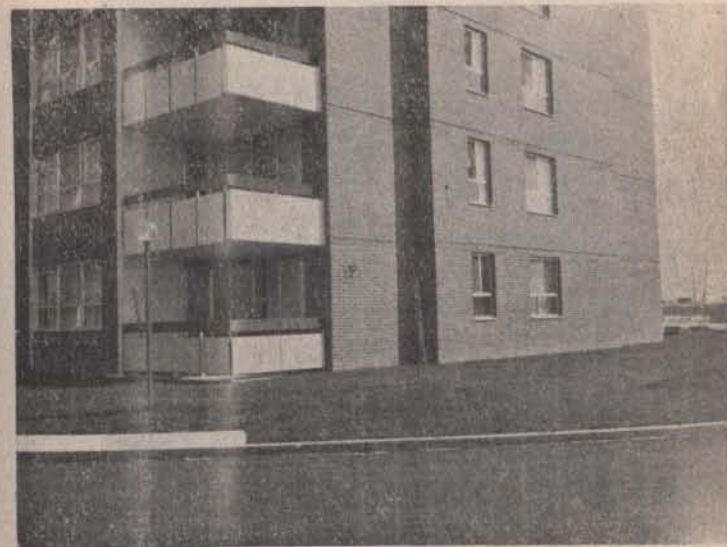
Az emigráns csendőr a külföldön élő magyarság élethozztiglani önkéntes járőrvezetője!

Híven-Becsülettel-Vitézül! A Hazáért Mindhalálig!

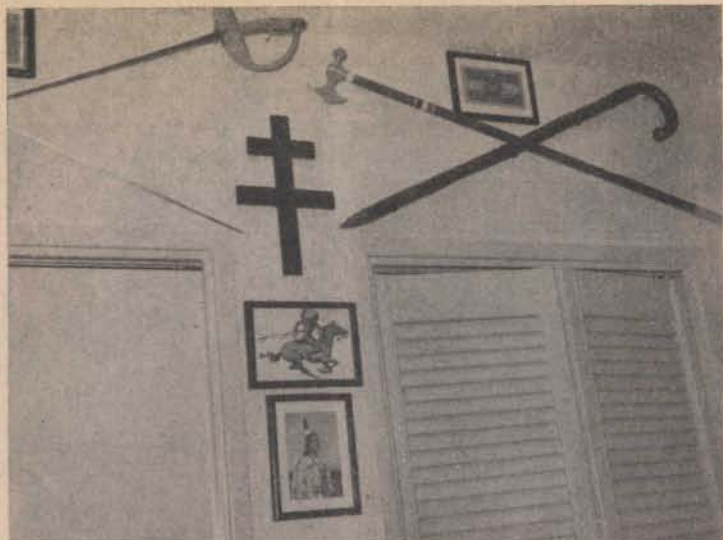
vitéz KÖVENDY KÁROLY,
ügyvezető elnök, laktanya parancsnok.

451 The West Mall, Etobicoke, Ontario, Canada

Emigráns laktanyánk: a 211 sz. lakás

A belépőt az ősi kettős kereszt fogadja.

Hazai címerünk alatt az áldozatos Bajtársak névsora arany keretben, kiknek anyagi segítségével emigráns álmunkat megvalósíthattuk.

Kanadához való hűségünk és ragaszkodásunk szimbólumai.

Trianoni emlékfal, nemzeti igazságunk és bizonyítékaink gyűjteménye.

Magyar történelmi múzeum.

Magyar katonai történelmi múzeum.

Csendőr emlékek múzeuma, összes felügyelők fényképe, stb.

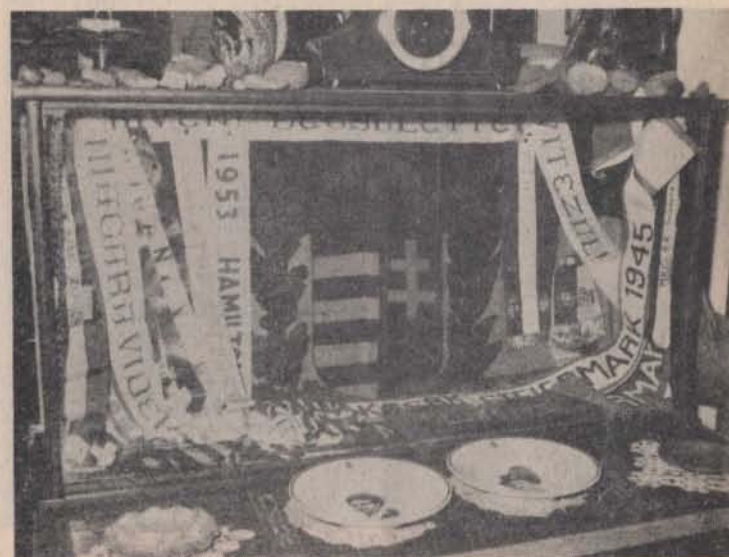
Napoleon és a többi országok csendőrsége.

Részlet a múzeumból.

Fegyvergyűjteményünk egy része.

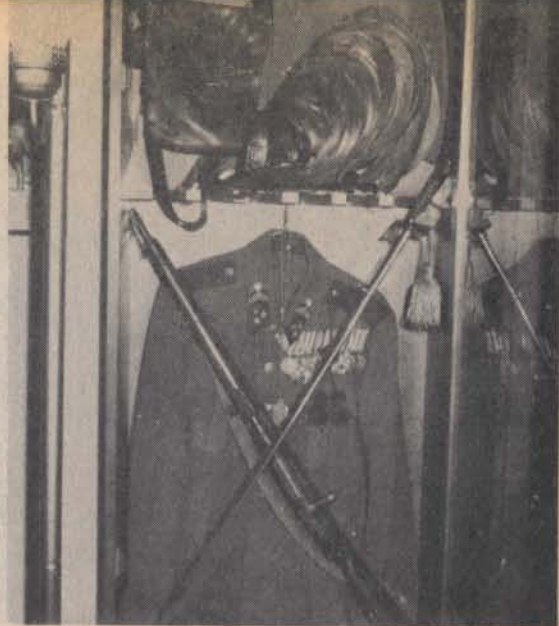
Tölgyesy Győző vörge zászlaja csoportjaink emlékszalagjaival.

Magyar történelmi könyvtárunk és adattárunk.

Összes szolgálati szabályzatunk, összes szolgálati nyomtatványunk.

Csendőr őrsparancsnoki zubbony, kakastollas kalap, járőrtáska, Manlicher szolgálati puskák, ezüstbojtos csendőr kard.

Lovascsendőr mente, lovas kard, sarkantyús csizma, tábori sapka stb.

Tiszti díszzubbony, tiszti zsávolyzubbony, aranybojtos kard, Bilgeri csizma, társasági nadrág, cugos cipő, fehér kesztyű stb.

A laktanya folyosója.

Hirdetőtáblánk, hol a legfontosabb hírek olvashatók.

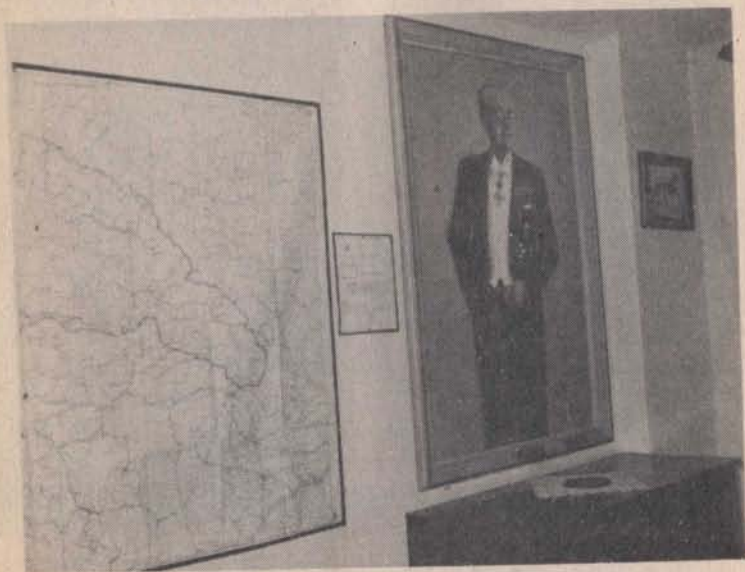
A Vitézi Múzeum.

vitész József, királyi herceg, tábornagy új zubbonya, tábornoki nadrágja és köpenye.

Szent László lovagköpeny, rendjelekkel ellátott fekete magyar díszruha,
200 éves erdélyi díszkard.

Vitézi Múzeum.

A csendőr átvonuló szoba.

A M. Kir. Légierők térképe (1944), mely egy teljes falat betakar. Minden falu, tanyacsoport stb. szerepel, mindenki megtalálja szülőfaluját.

A laktanya térképterme.

A MKCSBK világszervezete a világtérképen.

Az ügyvezető elnök íróasztala a napi intéznievalókkal.

Emigráns sajtógyűjtemény. A MKCSBK Központ 50 emigráns lapot és folyóiratot értékel ki rendszeresen, de elolvassuk a hazai kommunista lapokat is, melyek velünk foglalkoznak.

A Clevelandi Csendőr Család elnöke és a MKCSBK ügyvezető elnöke a legújabb zászlószalagot tanulmányozzák a torontói csendőr laktanyában.

HIVEN — BECSULETTEL — VITÉZÜL

MINDHALÁLIG!

The Royal Hungarian Mounted Police

BY: ISTVÁN HAJAS

Translated by: SZANISZLÓ SZEPESI

*Where are our former days,
Our nice night dreamland,
What became of your feather hat tops:
Our free Hungarian homeland?
Nobody guard the peace
Of villages, towns or metropolis
As now marching in heaven
The Royal Hungarian Mounted Police.*

*On treelined highways
Patrols no longer coming,
As Heros are peacefully in
Massgraves laying.
They took all the hardship,
As eagles in grave difficulties,
For you my nation, bled away
The Royal Hungarian Mounted Police.*

*When dawn returns again
To glorify the graves,
The heavenly dew blesses the flowers
Over the dream of Braves,
Their memories will inspire
Young fighters to victories,
This way dreams the bright future
The Royal Hungarian Mounted Police.*

Kanadai Királyi Csendőrség

Kanada 100 éves születésnapját ünnepelte 1967-ben! Azóta az egész ország a következő évszázadra készül a RCMP védelmében!

Világhírű szervezet, jól ismertük őket még otthon a szép békevilágban. Sőt, láttuk őket közöttünk az 1930-as évek elején, mikor egy 40 fős küldöttségük Magyarországra jött a m. kir. Csendőrség intézményeit tanulmányozni. Hetekig lovasiskolán voltak Kiskúnhalason, hol néhai Huba Ferenc alez magyar kiképzőelvéit és módszereit vizsgálták, majd a budai csendőrlaktanyában a központi nyomozó parancsnokság bűnügyi nyilvántartását és a bűnügyi laboratórium munkáját értékelték ki kanadai szemmel. Majd néhány hétig a végtelen Alföld akáclombos útjait, Bugac és Hortobágy uttalan homokbuckáit járták lóháton a magyar lovascsendőrökkel. Mert Bajtársak, ez is megtörtént! Olvastuk a kanadai bajtársak látogatásáról szóló cikkeket a Csendőrségi Lapokban s láttuk ugyanott fényképeiket is! A skarlátvörös kanadai csendőr emléke ottmaradt a Kárpátmedencében a magyar kakastoll emlékével.

Sajnos, rég volt. Az utolsó magyar tiszt, ki emlékezett rájuk: Huba Ferenc alez meghalt. Mi az utódok, évekig próbáltuk felkutatni itt Kanadában azokat az RCMP Bajtársakat, kik nálunk voltak annak idején. Kísérletünk eredménytelen maradt. Azóta ők is részben elhunytak, részben öreg nyugdíjasok. A RCMP központi törzsében szolgálók mind fiatalabbak s senki se emlékszik a magyarországi látogatásukra. Archivumukban eddig nem sikerült magyar vonatkozású emlékeket találniuk. Mi pedig emlékszünk rájuk, szeretjük és tiszteljük őket új hazánkban, sokszor úgy érezzük, hogy a mieink, azonos a név, a szolgálat, a szellem és minden, ami a Kanadai Királyi Csendőrséget híressé és értékké teszi!

A boldog békeidőben, a 30-as évek végén Hollandiában még rendőrvilágversenyt is rendeztek, ahol a RCMP és a m. kir. Csendőrség összemérte tudását és erejét. Ezek a nagy versenyeken holtversenyben első lett a két csapat, a kanadai és a magyar. Azután elsők voltak saját hazájukban is a megbízhatóság, 100 százalékos köteleességteljesítés, tudás, fegyelem, fellépés, nyomozás stb. terén. Mindkét intézménnyel hagyomány volt, hogy csak erkölcsileg kifogástalanokat vettek fel, komoly és hosszú kiképzésen át vezetett az út hivatásukig. Egyik országban sem volt kiderítetlen büncselekmény s mindkét intézmény az állambiztonság híres katonáit adta a hazának.

A kanadai királyi csendőrséget röviden RCMP-nek nevezik, angolul Royal Canadian Mounted Police, franciául hivatalosan La Gendarmerie Royale du Canada. Ezzel már bizonyítottuk is, hogy a RCMP csendőrség és nem "lovasrendőrség", ahogyan a laikus magyar újságírók az angolból fordítják. Oka az, hogy az angol nyelv nem ismeri a gendarmerie kifejezést s a fogalmat "mounted police" megjelöléssel fedik. Ennek szó szerinti fordítása valóban lovasrendőrség. De egy nyelvben

nem szavakat, hanem fogalmat kell fordítanunk. Mivel a RCMP francián nyelvű hivatalos papírjain, szabályzatain stb. gendarmerie szerepel, így máris bizonyítottunk: a RCMP csendőrség.

A RCMP a federális, központi kormány szerve. Kanadában csak fél katonai szervezet, de ők erre rendkívül büszkék. Nem tartoznak a honvédelmi miniszter alá. Mivel Kanadában nincs belügyminisztérium, így a RCMP legfelsőbb szerve az igazságügyminiszter és a kanadai kormány. Egyenruhájuk, rendfokozati jelzésük azonos a hadseregével, de szolgálati kapcsolat nincs közöttük. Ennek ellenére a RCMP katonai fegyelem alatt áll, a külső és belső fegyelem megnyilvánulása magas, az előljárók iránti engedelmesség és parancsteljesítés 100 százalékos. Ez az egyik nagy értéke a kanadai testületnek.

Hozzánk hasonlóan a földműves ifjúságból toborozzák a legtöbbet, mert a farmergyerek a vidéki tanyán eleve magába szívta a haza szeretetét. Mindenki közlegényként kezdi pályafutását, még az egyetemet végzetek is. Utóbbiak kezdőfizetése azonban magasabb, mint az érettségizetteké, vagy a minimális követelményekkel jelentkezőké. Testsúly, testmagasság előírt, mint minálunk.

A kiképzés befejeztével az új RCMP valamelyik őrsre kerül. Az őrsöt detachment-nek nevezik (különítmény). Rangja nincs, de fizetése évi \$9.000 körül mozog. Szolgálat a nehéz, fárasztó és sok! Előléptetése nem automatikusan történik mint minálunk volt. Kizárólag a rátermettség, eredményes nyomozások, bátor fellépés életveszélyben, viszik előre a ranglétrán a kanadai csendőrt. Erre példa maga a RCMP jelen altábornagy parancsnoka: commissioner W. L. Higgitt, ki 1950-ben törm.ként nyomozta a hirhedt Guzenkó kanadai kémbostrányt, amellyel felderítette a Szovjetunió USA és Kanadaellenes tevékenységét.

A tizedes már komoly rang, rendszerint járőrvezető beosztással jár. Kanadában szakaszvezető rendfokozat nincs. Az őrmester és törzsőrmester sokszor őrsparancsnoki beosztást tölt be már. A főtörzsőrmester és alhadnagy betölti a mi szakaszparancsnoki beosztásunkat. Zászlós, hadnagy és főhadnagy rendfokozat hiányzik a RCMP-nél. A legkisebb tiszti rendfokozat a százados (subinspector) és megfelel a szárnyparancsnoki munkakörnek. Az őrnagyi és alezredesi rendfokozat megfelel az osztályparancsnok beosztásának (inspector). A kerületi parancsnok már ezredesi rangot visel (superintendent) s közvetlenül a RCMP felügyelője (commissioner) alá tartozik.

Érdekes, hogy a RCMP-t, a kanadai csendőrséget legkevésbé Ontario és Quebec lakossága ismeri. Ez azért van, mert Ontario külön tartományi rendőrséggel rendelkezik, Quebec tartomány ugyanúgy. Ebben a két provinciában a RCMP kizárólag csempészettel, kábítószer nyomozások-

kal és állambiztonsági ügyekkel foglalkozik. A közbiztonsági szolgálatot ezeknél az Ontario Provincial Police és a Quebec Provincial Police végzi utóbbiak nem csendőrök. Ontarióban és Quebec-ben RCMP egyenruhát alig látni. Ezzel szemben Kanada többi tartományában az Atlanti óceántól a Csendes óceánig, a RCMP látja el mind a közbiztonsági, mind az állambiztonsági ügyeket, mint mi tettük otthon. Kivételek a nagyobb városok, hol a helyi városi rendőrség teljesít szolgálatot. A csendőrség így tehát hozzánk hasonlóan vidéken szolgál s ez a szolgálat felnyúlik messze északra, ahol az eszkimó lakosság él. A skarlátpiros csendőrzubonyt Kanada lakossága éppen úgy tiszteli, mint hajdan a kakastollat Magyarországon tisztelte a falvak népe.

Tisztázni óhajtom a RCMP alakulásának idejét is Bajtársaink előtt. Téves az a feltevés, hogy a RCMP-t a m. kir. Csendőrség mintájára tervezték és szervezték.

A RCMP 1873-ban alakult, pontosan 8 évvel mi előttünk. 1870 körül kezdte benépesíteni Manitóbát a fehér lakosság. Az ott élő indián törzseket amerikai kalandorok keresték fel és nagymennyiségű alkoholt adtak el nekik. Sok helyen kirabolták, sőt kiirtották az indián lakosságot. A skarlátvörös csendőrség azért alakult, hogy a nyugati síkságon megvédje az indiánokat és a fehér telepeseket az amerikai fegyveres kalandoroktól. Mikor az új csendőrség kinyomozta a gyilkosokat és Winnipegben bíróság elé állították őket, az indián lakosság barátját és védelmezőjét látta a kanadai csendőrben.

Abban az időben a kanadai csendőrt RNWMP-nek, azaz Royal Northwest Mounted Police-nek nevezték. A RCMP nevet 1920-ban kapták.

A RCMP élete a hősök ideje volt akkoriban. A hihetetlen távolságokat csak lóháton tudták bejárni és rengeteget szenvedtek a rendkívüli kemény kanadai téltől. Abban az időben nem voltak falvak és városok, legkevésbé kényelmes laktanyák. Épp úgy, mint nálunk volt, Kanadában a RCMP képviselte a koronát, ő az államhatalom képviselője és a nép bizalmának letéteményese.

1881-ben épült meg a transz-kanadai vasútvonal (Canadian Pacific Railway) s ez indította meg Kanada komolyabb és gyorsabb benépesülését s ez a vasút hozta magával a Csendes óceánig a kanadai csendőrség kifejlődését. Nem sokkal ezután már magyar telepések is érkeztek a füves pusztákra. Saskatchewan tartomány még ma is őrzi a magyarul beszélő lakosság 3 községét: Eszterházy, Kaposvár és Békevár. Innen is többen jelentkeztek fiataljaink a kanadai királyi csendőrséghez a legújabb időig.

A RCMP résztvett Kanada fegyveres védelmében is a háborúkból 1914-1918 idején egy ezred Európában, egy ezred Szibériában teljesít

tett tábori csendőri szolgálatot. A RCMP-t a modern fejlődés 1920 körül érte. Ezidőben alakultak ki épp úgy, mint minálunk a különféle csendőrségi alakulatok: a vízi és légi őrök, a központi nyomozó parancsnokság, a bűnügyi laboratórium, a központi nyilvántartó hivatal, a csendőr kutyakülönműny stb. A német juhászutyák használata nálunk, a sűrűn lakott falvakban nem vált be, de a kanadai csendőrök a kutyákkal ma is komoly és sikeres nyomozásokat érnek el, főleg a nyugati síkságok tanyavilágában. 200 RCMP 1941-1945 idején Európában teljesített tábori csendőri szolgálatot. Természetesen ez a különítmény a hadsereg alárendeltségébe tartozott azalatt.

Az elmúlt 20-25 évben a kanadai magyarság és mi volt magyar csendőrök sokszor tanúi voltunk a RCMP kiválóságának, rendkívüli szaktudásának és eredményeinek. Ezek közül csak a legutóbbit mesélem el, a tavalyi quebeci FLQ krízisben felmutatott kiváló szereplésüket, amiért hálás nekik a kanadai kormány és nép egyformán.

Quebeci fiatal kommunista terroristák, kik kiképzésüket Kubában és Algirban kapták, a robbanóanyaggal elkövetett rombolások és emberrablások sorozatát követték el. 1970 őszén ilyen fegyveres banditák elrabolták Laporte minisztert és Cross angol diplomatát Montreálban. A kormány azonnal Quebecbe vezényelte a kanadai hadsereg elit csapatait, hogy megakadályozzák a további rombolásokat, de az emberrablók kinyomozásában egyformán tehetetlen volt mind a montreáli rendőrség, mind a Quebec Provincial Police. Tíz nap múlva 600 kanadai csendőrt hoztak Montreálba, akik polgári ruhában azonnal a nyomozáshoz kezdtek. Néhány nap múlva elfogták az emberrabló banda egyik tagját, ki részese volt Leporte miniszter elfogásának és meggyilkolásának. Hosszú és szívós nyomozás után a tél eredményt hozott, a megfigyelés alatt álló lakatlan farmon éjjel fény villant. A nyomozó csendőrök már tudták, hogy jó nyomon vannak. A minisztergyilkos banda másnap megadta magát és az igazságszolgáltatás elé kerültek.

Sokkal nehezebb volt Cross angol diplomata felkutatása. Az emberrablóknak nyomuk veszett, a helyzet kilátástalannak látszott. A nyomozók parancsnoka elrendelte a rendszeres figyelést a város területén. Mint mi tettük, a legjelentéktelenebb eseményeket is meg kellett figyelni. Az egyik csendőrnnyomozónak feltűnt egy áldott állapotban lévő fiatal nő, ki minden nap ugyanazon időben végigment az utcán, betért egy házba, majd egy óra múlva távozott és visszasétált ugyanazon az útvonalon. Egy két milliós városban — ahol nincs lakásbejelentési kötelezettség az „emberi szabadság” miatt — rendkívül nehéz nyomra akadni. A fenti nagyszerű RCMP nyomozó azonban követte az áldott állapotban lévő nőt. Kiléte felől érdeklődött, majd mindig nyomába

szegődött. Végül is megtudta, hogy a nő az egyik körözött emberrabló FLQ terrorista barátnője! Végre nyomon volt a kanadai csendőrség! A nőt kikérdezték, a nő látta, hogy nem tagadhat, elárulta a banda rejtékhelyét. A többi már magától ment: elzárták a bérház illetékes lakásának víz és villanyszolgáltatását, elfogták az élelmiszer, beszerzőket. A banda ráeszmélt, hogy elvesztek! A kanadai kormány, hogy megmentse Cross diplomata életét, ügyvédi közvetítő révén tárgyalásokba bocsátkozott a bandával. Végül is megállapodtak, hogy sértetlenül kanadai repülőgépen Kubába repülhetnek, ha Cross diplomatát épen átadják. A többi részlet nem érdekes: az elrabolt Cross angol diplomata a hosszú hónapok idegölő fogságában lesoványodva kiszabadult életveszélyes helyzetéből, a rablók, köztük az állapotos leány, a banditákkal Kubába repült.

A Kanadai Királyi Csendőrség pedig learatta a babért, visszaadta a nyugalmat kormányának és lakosságának. A terroristákat kivétel nélkül felszámolták és börtönbe csukták. Mivel Kanadában csak a rendőrgyilkosokat végzik ki, így Laporte miniszter gyilkosai életfogytiglanra fegyházba kerültek.

A RCMP mindig parancsot és eskü alapján vállalt kötelességet teljesít! Ez az óka, hogy a mostani hetekben ők felelősek Koszigin szovjet miniszterelnök és Titó szerb partizánvezér-tömeggyilkos személyes védelméért. Tudjuk, hogy roppant nagy a felelősségük és éppen ezért együttérzésünk velük! Őket sohasem kérdezik meg — mint minket se kérdeztek soha —, hogy tetszik e egy parancs, vagy nem. A RCMP pedig parancsot és kötelességet teljesít!

Kívánjuk Kanada kiváló Csendőrségének, hogy szolgálatukat időtlen ideig teljesítsék új hazánk javára és boldogulására! Szívvel kívánjuk nekik, hogy őket az Uristen óvja meg a sátán hatalmától, az u.n. „felszabadulástól” s sohasse tudják meg, milyen érzés az, mikor a becsületes, hazafias parancs és kötelességteljesítés „háborús és népellenes” bűnnek számít! Mikor akasztófa és sortűz jár a haza biztonságának megóvásáért és előljáróik parancsainak tökéletes végrehajtásáért!

Nekünk a szívünk dobog, ha látjuk a skarlátpiros egyenruhájukat, feszes tépteiket, öntudatos magatartásukat. Ha fölöttünk el is halad az idő, ha deres is a fejünk, érezzék meg érdeklődő mosolyunkból, még ma is katonás járásunkból, hogy büszkén tekintünk rájuk, bennük önmagunkat látjuk s minden lépésüket a civilben járó magyar bajtársaik szeretete, együttérzése és törvénytisztelete kíséri!

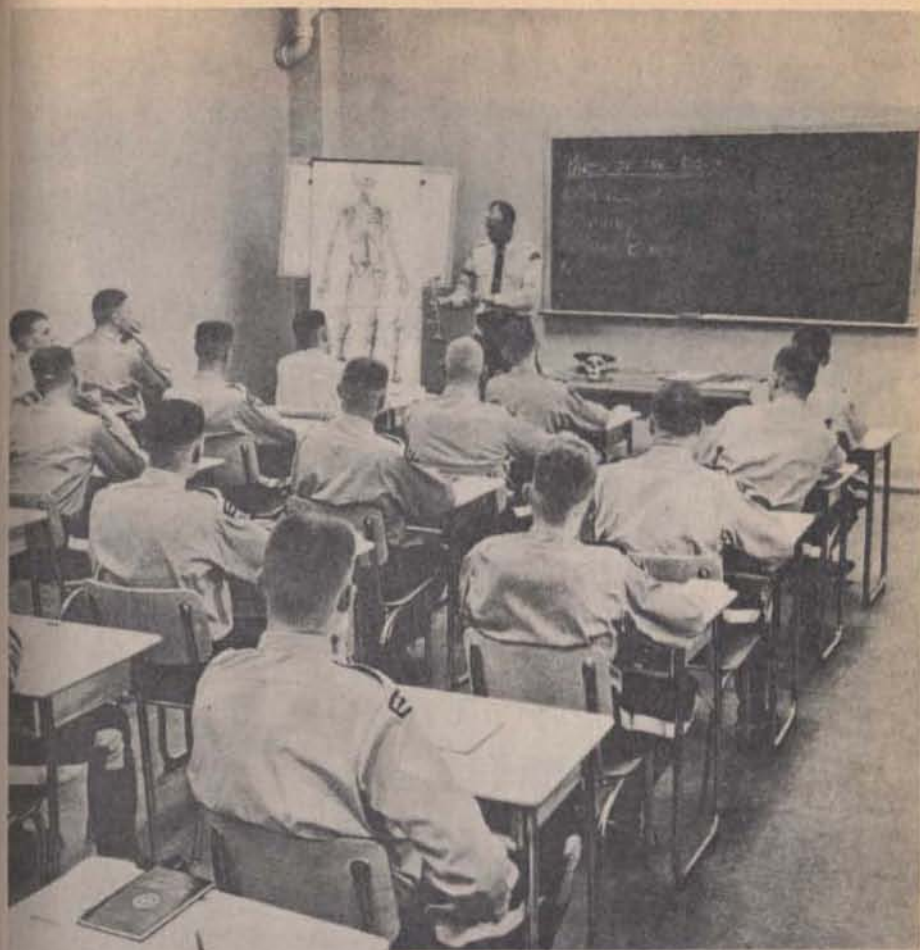
KÖVENDY KÁROLY.

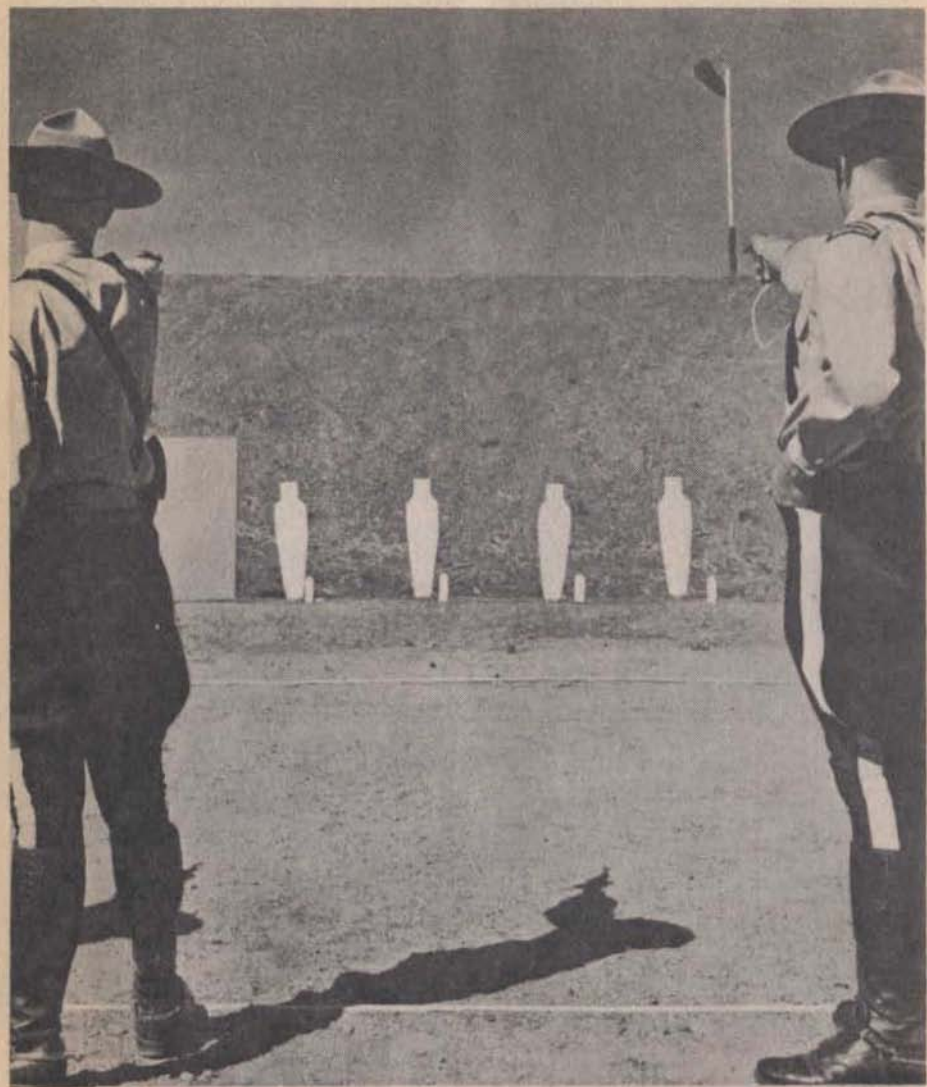
Az ujjonc átveszi felszerelését

Az alapkiképzés vaskemény Kanadában is!

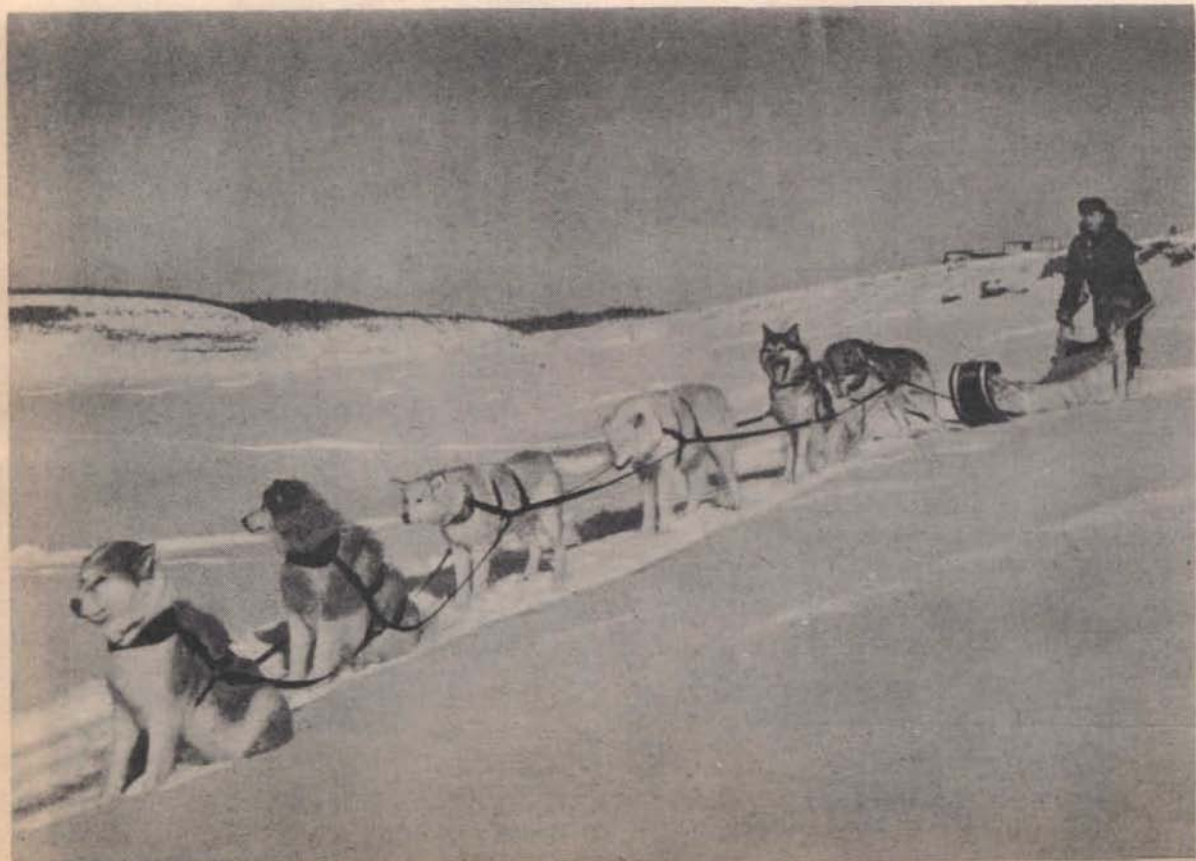
A csendőriskolán 123 tárgyat tanítanak,
köztük az elsősegélyt

A pisztolylövés mesterei

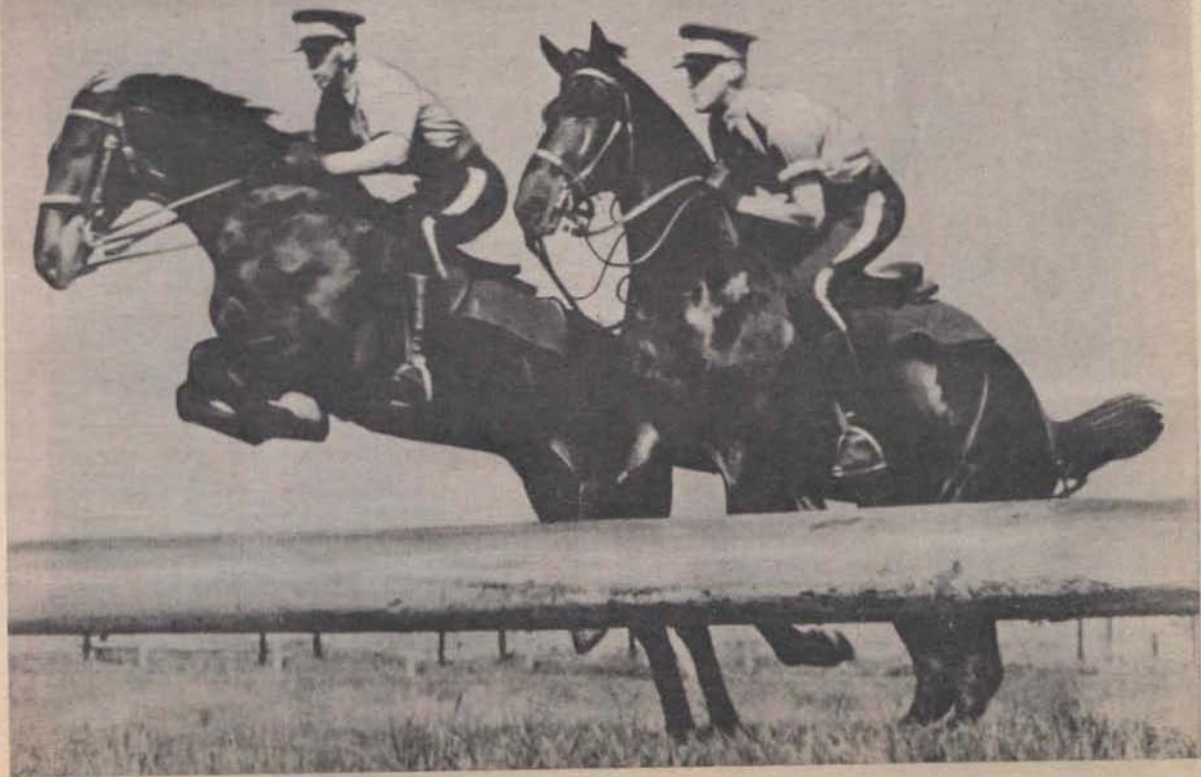
Az úszás és vízbőlmentés fontos tantárgy

Északon, az eszkimók hazájában kutyafogaton közlekedik a csendőr

A diszelgésekben nagyok!

Lovaskiképzésük szinte első a világon

Akár otthon: az őrsparancsnok telefonon jelent előljáróinak, a fiatal csendőr feljelentést gépel

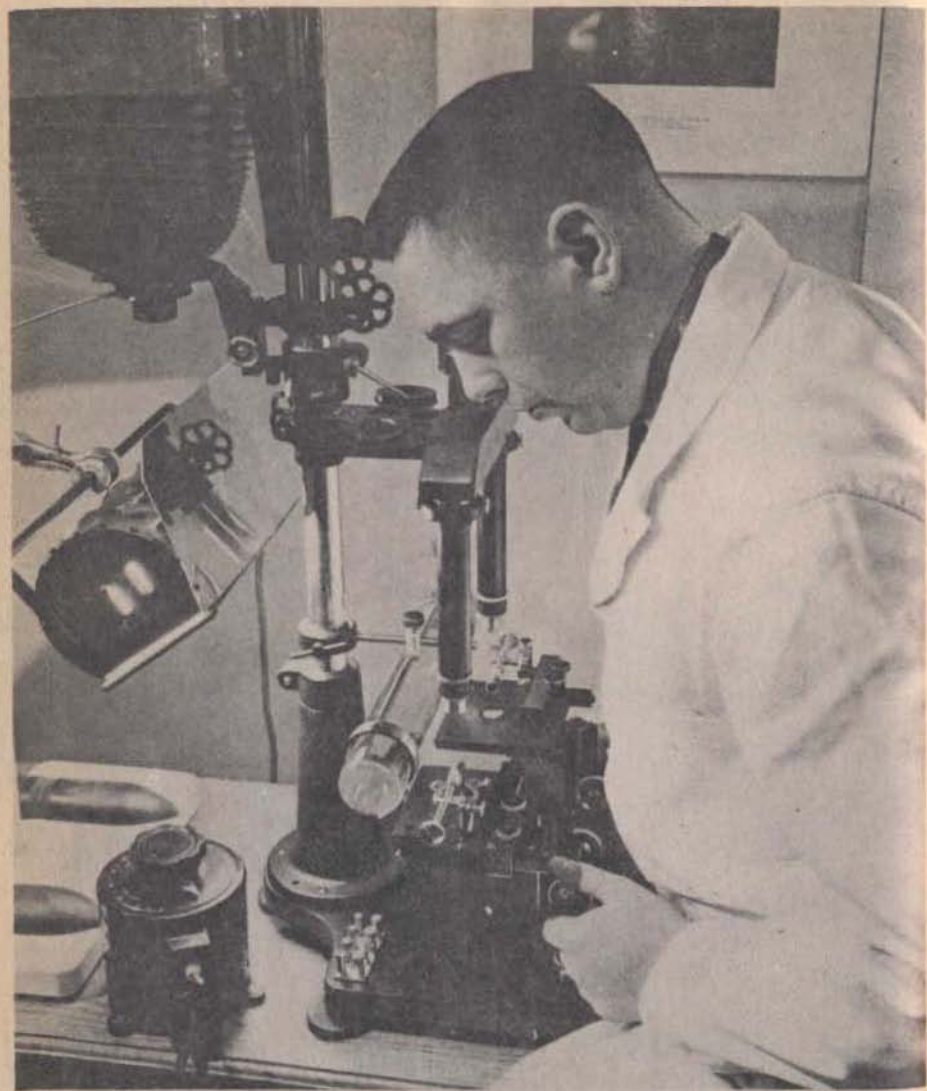
Ujjlenyomatvétél a gyilkos fegyveréről

Az újszülött eszkimó-babának csendőr az anyakönyvvezetője

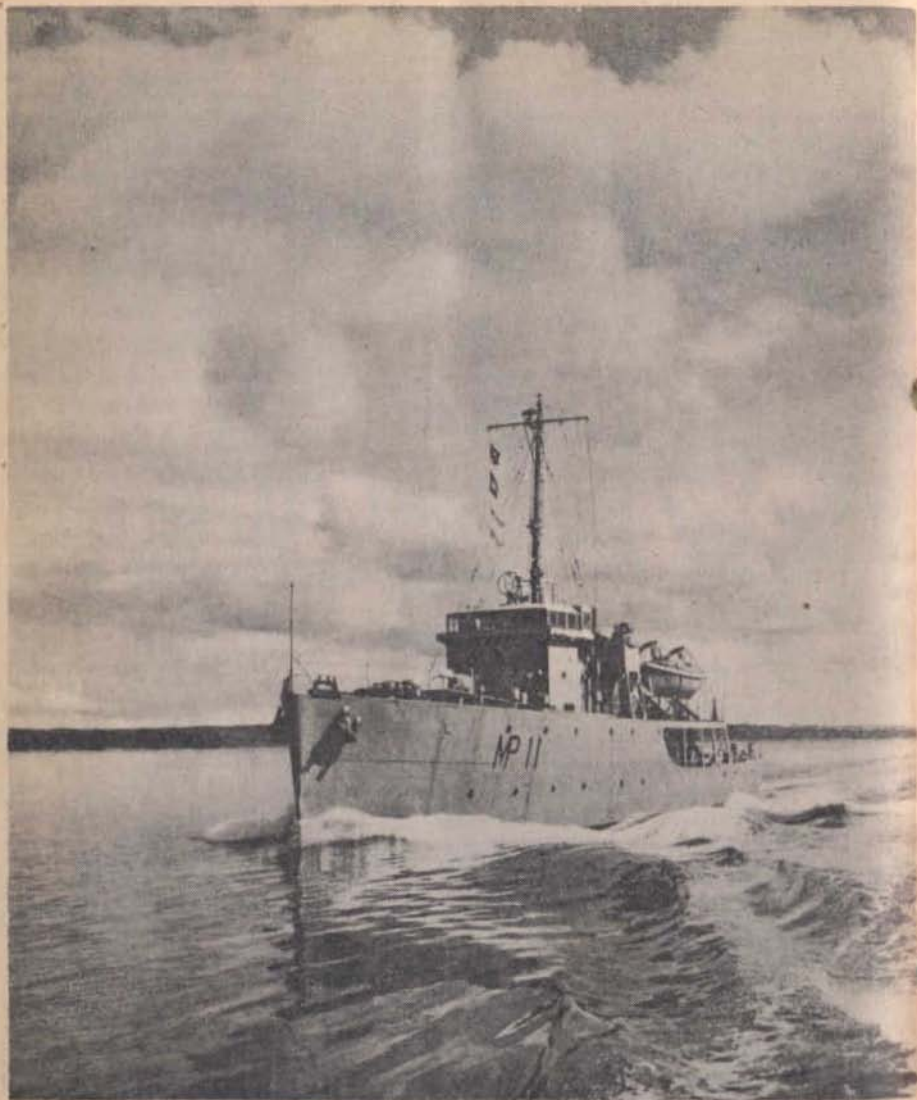
A sokszázezer északi tavakon RCMP repülőgép közlekedik

A bűnügyi laboratóriumban kiderül az igazság!

Új hazánk büszkesége a Kanadai Királyi Csendőr!

A partokon és a Nagytavakon RCMP hajó ellenőriz

II. Erzsébet királynő hintóját lovascsendőrök kísérik

La Légion Étrangère, Legio Patria Nostra

(HAT ÉV SZOLGÁLATOM A FRANCIA IDEGENLÉGIÓBAN)

A második világháború vége Németországban következett be számomra, hosszú védelmi harcok után, mint a galántai csendőr zászlóalj lövész századparancsnoka, francia fogságba kerültem. Miután a magyar csapatok sohasem harcoltak a nyugati fronton s Franciaországgal hadiállapotban sem voltunk, a franciák azonnal elengedtek s tervezhettem az adott helyzetben új életemet. Hazamenés eszem ágába se jutott!

Uj élet a romokon! A kegyetlen háború laposra tarolta Németországot. A történelem folyamán még nem volt ekkora pusztítás és éhínség, mint amekkora ráncszakadt 1945 tavaszán. Az agyonéhezett német lakosságon kívül a kelet európai menekültek tízmilliói is nehezítették a nyugati megszállók berendezkedését, mert a „felszabadított” kelet és közép európai menekültek közül senki se akart hazatérni a szovjet felszabadította hazájukba.

Ott álltam kis családommal s nem tudtam, mit kezdjek. A gyárakat szétbombázták, lakásunk a romok közt volt, a farmokról hiányzott a munkaerő, az állatállományt már előzőleg kiírtották. Munkaalkalom nem volt, a semmittevés és nélkülözés pedig enni kezdte idegeimet.

S aztán híre jött, hogy a Francia Idegenlégió önkénteseket toboroz! Két napig gondolkodtam s cselekedtem! Fiatal ember voltam és egészséges. Életem nagyobbik és szebbik felét mundérban töltöttem. Polgári foglalkozásom nem volt, jogi és államtudományi doktorátusomat itt nem használhattam. De hová is tűnt már a jog? A győztesek nem ismertek jogot, csak bosszút. Odahaza a kommunista csöcselék a legkiválóbb magyarok tömegszerű kiírtásával gyakorolta jogait és orgiáit ülte az aljasság a szovjet hadsereg szuronyai védelmében. Ugy éreztem, már vége Európának is, agonizálásában jobb lesz, ha eltűnők Afrikában!

Családomat elhelyeztem egy jóindulatú német épenmaradt villájában. Megcsókoltam az asszonyt és fél éves kislányomat. Bátyám a környéken élt, barátok is voltak a városban, így nyugodtan hagytam vissza őket. Tudtam, hogy légiós fizetésemet ugysis hazaküldöm nekik. Elindultam és jelentkeztem a légiónál.

Áttestem a szigorú orvosi vizsgán. 100 százalékos egészségesnek találtak. Felírták családi és keresztnévemet. Multam, iskoláim nem érdekelte a légiót. Csak egy számot írtak nevem után: 44.348. Ez a szám elkísért hat éven át leszerelésemig.

A jelentkezési irodában sokan álltak. Európa menekültjeinek színe és virága, fiatal harcosok. Lengyelek, baltiak, osztrákok, németek és magyarok. Mint hallottuk, három nációt nem vettek fel soha: franciát, orosz és nébert. Franciát azért nem, mert csak idegeneket toboroztak. Oroszt azért nem, mert azokban nem bíztak s irtóztak a kommunista bacilusoktól. A feketéket pedig nem tartották alkalmasnak ahhoz, hogy kibírják a légió vasfegyelmét és nehéz kiképzését. De azért voltak franciák is, de ezek belgának jelentették be magukat. A németek között feltűnő sok volt a fiatal SS katona. A kapu bezárult mögöttünk s a légió védelme alá kerültünk. Legio Patria Nostra lett a jelszavunk: a légió a mi hazánk!

Ezután csak katonaszemmel figyeltem az eseményeket, csodáltam a légió nagyszerű szervezettségét. Vonaton Marseille-be vittek több százunkat. Onnan százasával a "Sidi Brahim" nevű kis hajóval Oránba Afrikába szállítottak a Földközi tengeren keresztül. Csak 24 óráig élvezhettük a tenger hullámzását. Oránból tehergépkocsin Sidi-Bel-Abbes-be vittek s beöltöztették a légió egyenruhájába. Polgári ruháinkat megsemmisítették. Sidi-Bel-Abbes az idegenlégió fővárosa, franciául le berceau de la légion, a légió bölcsője!

5 éves szolgálati időt írtunk alá Európában s itt elosztattak bennünket. Sokat elvittek a Szaharába, Algirba, vagy Marokkóba. Én itt maradtam s megkezdődött a katonai kiképzés. Ez részemre csak 5 kivonu-

Kádár Ferenc szakv Carthago romjainál, Afrikában

Komáromi József szakv. Sidi-Bel-Abbes-ben, Afrikában.

lásig tartott. Magatartásom és mozgásom feltűnt előljáróimnak, azonnal észrevették, hogy katona voltam s miután kérdésükre felfedtem multamat, nem vonultattak ki többet.

A kiképzés mértéke, szigorúsága és keménysége nem ütötte meg sem a honvédség, sem a csendőrség szintjét. Ezt a forró Afrikának köszönhattük s annak, hogy a légiósok zöme nem értett franciául. Hála középiskolás multamnak, hol 4 évig franciául is tanultam, hamar belezöttem a francia beszédbe. A katonai kiképzés a hagyományok alapján történt. Nem volt kiképzési tervezet, se szabályzat. Egész szolgálati időm alatt nem láttam ilyesmit, még parancsnokaim irodáiban sem. De mégis minden úgy ment, mint a karikacsapás. A légió tapasztalt altisztjei értették a módját, hogy kell betörni az újoncokat. A tapasztalat volt az irányelv a harcászati kiképzés alatt is.

A kiképzés végén egy alkalommal jelentettem parancsnokomnak, hogy mi tervezetet is készítettünk s szívesen tartanék egy gyakorlatot, ha engedélyezné és megszemlélné. Pk-om belement, kíváncsi volt. Emlékezetből összeállítottam egy írásbeli tervezetet egy éjjeli gyakorlatból, mikor is egy század védelmi állását kellett áttörni és a szd-ot megsemmisíteni. Alaposan elkészültem s a gyakorlat vezetője lettem. A légiós altisztek kötelesek voltak parancsaimat végrehajtani, mert hadnagyom mellett állt. Sőt, megszemlélte és végignézte az egészet a légió helyi pk-a: Lemennier ezredes úr is. A gyakorlat kitűnően sikerült, az ezredes magához rendelt, gratulált és 14 nap szabadságot adott, majd néhány héttel később őrmesterré nevezett ki. Ezt a rendfokozatot megtartottam egész légiós időm alatt. Az őrmesteri rendfokozat az idegenlégióban legalább akkora volt, mint otthon egy századosi, tekintve, hogy igen kevés tisztí utánpótlást kapott a légió Európából. Így a légiós altisztek nagy megbecsülésnek örvendtek. Mindentől függetlenül az altisztek hűségesek, föltétlen parancsteljesítők, megbízhatók voltak és értették hivatásukat.

A légió fegyelme sem ütötte meg a magyar mértéket! Igaz, csak vasalt fehér egyenruhában lehetett elhagyni a körletet és kimenni az arabok közé a városba. A föltétlen engedelmisséget itt is megkívánták, a szolgálati vétségeket szigorúan, fogdával büntették, de a külső fegyelem elmaradt. A magyar, vagy német vasfegyelem itt ismeretlen volt. A légiósok legtöbbször részegségért és verekedésért kerültek a fogdába. A legszigorúbban büntették a ritka, de időnkint előforduló szökéseket! A szökés kísérletéért 30 nap fogda járt, a másodikért 60 nap fogda, harmadikért 3 hónap, a negyedik kísérletért hadbírósaági ítélet és 3 évi börtön a legszörnyűbb körülmények közt a sivatagban, óriási hőségben. Szökés különben lehetetlen volt, mert az arabok magas pénzjutalmat

kaptak, ha bujkáló légiókat feljelentettek. A pénzért az arabok pedig saját édesanyjukat is képesek voltak megölni.

A saharai kiképzés végeztével 1947. november 11-én éjjel 1 órakor 900-an a Marechal Joffre 11.000 tonnás csapatszállító hajójával útba-indultunk Indokínába. Utazásunk 27 napig tartott, a hajón kiváló elhelyezést és étellemezt kaptunk. Ezt azonban a légiósok zöme nem élvezhette, mert a viharos tengereken betegek lettünk, köztük én is. A tengeri betegség szörnyű, ha valakit elkap, napokig képtelen enni és elveszti egyensúlyérzékét. Különböző az utazás gyönyörű volt, a tengeri kikötők útközben, más formájú városok, más öltözködés, felkeltette figyelmünket. 1947. december 7-én kötöttünk ki Saigon-ban. Itt elosztottak bennünket, a csoport, ahová beosztást nyertem, Nhat-Rang nevű kikötőváros volt, kb. 400 km-re északra Saigontól. Utunkat a tengeren végeztük egy német zsákmányolt hajóval, melyen megmaradtak a néme feliratok.

Nhat-Rang-ban az „operatio compaignie”-hez kerültem. Állandóan a dzsungelt jártuk és a rizsföldeket, néha térdig érő pocsolyákban. Keresztük a viet-congokat, a kommunistákat. Nem volt könnyű szolgálat. Félnapos, néha többnapos portyáinkról mindig holt fáradtan értünk haza. Közben összecsapunk a viet-cong banditákkal s kölcsönös veszteségeket okoztunk egymásnak. Mint volt csendőr, hamarosan felfedeztem, hogy a rizstermelő lakosság kétszínű, sőt áruló! Kérdéseinkre hazug válaszokat adtak, de rólunk mindent elmondtak az ellenségnek. Indokínában harcolni rendkívül nehéz. Csak libasorban tudtunk közlekedni a dzsungel áthatolhatatlan sűrűjében. A dzsungel tele van veszedelmekkel. Az indokínai ember alacsony termetű és sovány. A dzsungelbe vágott utakon ők gyorsan közlekedtek, mi leguggolva és oldalt fordulva haladhattunk csak. A kaktusz és bambusz, valamint az indák tövisei örökké véresre karcoltak bennünket. Ha az ellenség rajtunk ütött, nehéz volt a védekezés és nem tudtuk üldözni őket. Ők mindig eltűntek és törbecsolták a légiókat. Indokína legnagyobb veszedelme a vörös hangya! Ezekről többet szenvedtünk, mint az ellenségtől! A hangyafészkek a fákon voltak s a másfél cm hosszú hangyák milliói futkostak a fákon, indákon. Ha valaki hozzáért egy galyhoz, vagy indához, ezer hangya hullott a nyakába. Ilyenkor véresre marták az európai katonákat s nem volt védekezés, sokszor orvosi segítség és kórház gyógyította meg a légiókat a hangyamarásoktól.

A dzsungelháború az „eltűnést” ölti magára. Ezerszer is voltam kint s semmit se láttunk. Egyszer csak géppuskasorozat, 2-3 halott a mi részünkről, utána csend. Csak ritkán fordul elő, hogy láttuk a menekülő komunistákat. Ilyenkor bekerítettük és átkutattuk a területet s senkit

se találtunk. De hazafelé menet ismét közénk géppuskáztak. Ezek földalatti óregekbe bújtak el, a bejáratokat úgy elfődték, hogy lehetetlen volt felfedezni. Sok ilyen harcban vettem részt, sajnos ezek nem nyílt harcok voltak, hanem lesből való rajtaütések, váratlan lövöldözések. A vietcong célja nem a szakasz, vagy század megsemmisítése volt (ezt nem is tudták a mi területünkön végrehajtani), hanem az állandó zakvarás, szüntelen háborgatás s mindig néhány légiós kilövése.

Néha csináltak nagyobb arányú rajtaütést is! Hetente egy gépkocsioszlop indult Nhat-Rang-ból Ninh-Hoába és utánpótlást vittek a kihelezett csapatainknak. Többször engem küldtek ki a két város közti magaslattal biztosítani, hol az oszlop áthaladt. Szakaszom mindig megúsza. Egyszer egy Emánuel nevű légiós őrmester ment ki szakaszával. A vietcongok bekerítették őket s kivétel nélkül az összes légióst lemészárolták, Emánuel feldarabolva találtuk meg, miután kiküldetésükből két nap múlva se vonultak be.

Mindnyájunkat elkésérített az eset. Akaratlanul a bosszú fűtötte a légiókat! Nagyobb arányú bevetésekre került sor s sokszáz vietcongot elfogtunk, vagy agyonlőttünk kemény harcokban. Közben rájöttem s ezt a mai napig vallom: az indokínai háborút se a franciák, de még az amerikaiak se képesek megnyerni, éppen a sűrű, áthatolhatatlan terep miatt!

Ezidőben pk-om egy frissen avatott francia hadnagy volt, ki szinte tapasztalat nélkül vezette szd-át. Egy alkalommal elmondtam neki, hogy ki voltam. Hadnagyom hallott a m. kir. Csendőrségről s így hitt nekem is. Ezentúl kikérte tanácsaimat. Az otthon használt csendőr fogásokat veztettem be, a „V” formációval könnyű szerrel elfogtuk a vietcong járőröket. Tanácsomra mi vettük át a támadó szerepet. Hangos lövöldözéssel, kézi-gránát dobásokkal nyomultunk mélyen a dzsungelbe. A vietcongok mindig kitértek, mert nem tudták a mi erőinket felmérni.

Váratlanul áthelyeztek a 2eme Bureau-hoz. Ez kitüntetésnek számított, mert a kémelhárító szolgálathoz kerültem. Gondolom, hadnagyom elmesélte csendőrtiszti multamat s az ezred kipróbálta tapasztalataimat.

Rájöttem, hogy mindazok, kik nappal nekünk hoztak híreket és barátainknak mutatták magukat, azok éjjel fegyveresen harcoltak ellenünk és lelőtték őreinket. Magyar módszer szerint próbáltam bizalmi egyéneket beszervezni, bőven adtam nekik cigarettát, élelmiszert és kávé. Ez sikerült, vagy húsz bizalmim állandóan biztos hírt hozott s ezredünk elkerülte a veszteségeket, idejében sikerült intézkednünk. Ebben a kiváló beosztásban maradtam aztán két éven át s a városi szolgálat elfeledtette velem a dzsungel töviseit és hangyáit. Közeli barátságot építettem ki az u.n. moy hegyi benszülött lakossággal. Ezek gyűlölték a

Dr. Kun Imre szds Indokínában
1948-ban, mint idegenlégiós őrm.

Szolgálaton kívül kellemesebb!
(Dr. Kun Imre szds)

vietcongot, szívesen jöttek kikülönített posztjainkat segíteni. Ritka jó és rámenős harcosok voltak. A felkinált fegyvereinket nem fogadták el, ők nyilat és kést használtak harcban, de mesterien!

Két évet szolgáltam itt, mint légiós őrmester. Nagy rang volt ez, mert kevés volt a tiszt. Az utolsó évben aztán könnyebb beosztást kaptam: az altiszti étkezde átszervezését és irányítását bízták rám. Ez már társadalmi életnek számított s nagyon szerettem beosztásomat. Itt ért a pcs, hogy lejárt az indokínai szolgálatom! Végtelen örömmel szálltam hajóra 1950. március 25-én és visszatértem Afrikába. Ott 3 hónap szabadságot kaptam, kipihentem magam, sokat fürdöttem a tengerparton bejártam az arab városokat s közelebről meg tudtam ismerni Afrikát. Majd igen kedves meglepetés ért: a légió parancsnoksága tudta, hogy nős vagyok. A légió költségén Afrikába hozatták feleségemet és kislányomat, kit fél éves korában láttam utoljára.

Algériába helyeztek át s családommal együtt éltem egy szép kis házacskában. Police militaire beosztásban annyira nagyszerű volt a szolgálat, hogy aláírtam mégegy évet s hat év szolgálat után 1952. december 6-án szereltem le a légióból. Már francia állampolgár voltam, volt spó-

rolt pénzünk is, amellelt a légió jól ellátott és visszatértünk Franciaországba.

A 6 év szolgálatot életem szép emlékei közt könyveltem el! A légió nagyszerű szelleme, az igaz bajtársiasság meghatott, amit ott tapasztaltam. A légió nemzetiségi összetétele kb. ez volt: 70 százalék német-ajkú, főleg volt SS katonák. Ezek jelentkezését a légió örömmel vette, mert kitűnő katonák és harcosok voltak. Az SS-ekben a francia hadvezetés minden számítását valóban megtalálta. 10 százalék francia, kik belgáknak jelentették be magukat. Tökéletes francia tudásuk miatt ezek lettek a légió tisztesei és altisztjei. 5 százalék olasz, 5 százalék magyar, kiknek jó része honvéd, vagy csendőr volt a II. világháborúban. A fennmaradó 10 százalékban a világ minden nációját meg lehetett találni, kivéve az oroszot és a négert. Találkoztam angollal, sőt amerikaival is. Különbféle szolgálati beosztásaimban találkoztam több csendőr bajtársal. A hírek szerint a légióban szolgált Dr. Toldy Árpád ezredes ur is, de vele nem sikerült találkoznom, amit végtelenül sajnáltam.

A francia idegenlégió ezrek és tízezrek életét mentette meg az európai éhhaláltól és a kommunistáknak való kiadatástól. Harcban a légó kiválóan verekedett, gyávát, aki megadta volna magát, sohase láttam. Sebesültjeinket és halottainkat is visszahozták, inkább az alakulat fele elveszett, de a veszélyben lévőt nem hagyták el.

A sárga homok emléke kísért! Ha szél jött, az volt maga a borzalom, a homokvihar! Egy méterre se lehetett látni s a légiósok orra-szája tele lett szűrő homokkal. Napsütésben a tevén közlekedtünk, a Szahara legmegbízhatóbb alakulata a tevecsapat volt. A gépkocsik minden esetben felmondták a szolgálatot.

A francia Idegenlégió 100 éven át védte a francia érdekeket a világ minden részén. Szolgálatom alatt pk-a Lemennier ezredes volt, aki az indokínai egység felett is parancsnokolt. Tábormokok és miniszterek gyakran jöttek szemlére, de a légió nem volt alájuk rendelve. A légió maga volt az önállóság, a légió 45.000 embernek volt a hazája, otthona, mindene! Csak a francia honvédelmi miniszternek tartott engedelmességgel.

Az 1950-52-es arab lázadások idején Páris felkérte a légiót, hogy védje meg az európai telepeseket, mert a lázongó arab felkelők sok ezer fehéret megöltek. A légió kivonult a Szaharába, saját szemével látta a legyilkolt európaiakat. A bűnösök elfogására és a rend helyreállítására pcs-ot kaptunk. Eredmény: több ezer terrorista arabot elkaptunk, ezek mind látogatóba mentek a mohamedán Szent Péterhez és az arab terror ezen a vidékeken azonnal véget ért. Távozásunk után valaki feljelentette a légiót Párisban, hogy a légió „mészáros munkát”

A francia Idegenlégió tábori csendőrsége Indokínában. A középső sor balszélén Dr. Kun Imre százados

végzett. A légiót a kormány visszarendelte. Pár nap múlva ugyanott ismét meggyilkoltak az arabok jó párszáz európaiat. Ismét jött a pcs, hogy vonuljon ki a légió és teremtsen rendet. Azonban a légió nem ment! Ezredes pk-unk beszédében azt mondta nekünk a laktanya udvaron, hogy „fiuk, ti jó munkát végeztetek s ha az nem tetszett nekik, akkor védjék meg a fehéreket úgy, ahogy tudják, de nélkülünk!”

A légió állam volt az államban! A légiót gyakran molesztálta a háború utáni hosszúállás, a légióból „háborús bűnösök” kiadatását kérték, mindig németeket. A légió pk-a sohasem válaszolt ezekre a levelekre s soha senkit ki nem adtak! Az indokínai és afrikai háborúk alatt semmiféle kivizsgálás és My-Lay esetek nem voltak. Ha egy hadbíró kimerészkedett egy ilyen kivizsgálni, a légió gondoskodott bajtársaik védelmében arról, hogy a kivizsgálók közül senki se térjen vissza s holttestüket örökre betakarja a-szaharai homok... De így a légió a legkeményebb pcs-okat is azonnal, latolgtatás nélkül teljesítette, a harcban

nem volt pardon! A fegyelem a légió élete volt, mert tudtuk, hogy a légióban igazság és emberség uralkodik! A katona pedig azért van, hogy életveszélyes pcs-ot is azonnal teljesítsen. Egy hadsereg fegyelmét azonnal tönkreteszi, ha kegyetlenséggel vádolják, a katona a kapott pcs-ot nem latolgathatja! Ha a pcs-ot kiadták, azt a végrehajtás után nem lehet kritizálni és nem lehet „bűnösöket” keresni.

Indokínában a 2. regiment-nél szolgáltam. Pk-unk az igen kemény kötésű Penicaut ezds volt. Ő sohasem túrt terepkutatókat maga előtt! Ő ment elől a dzsungelben, ha ezred támadott s segédtszjtje követte. Ez az ember sohasem fogadott el semmiféle kitüntetést és alárendeljeit is csak írásban dicsérte. De sohasem egyéneket, hanem szakaszokat és századokat. Bevetések előtt mindig a következőket mondta: „Ti fiuk, ne hősködjetek! Ügyeljetek, nekem többet értek, mint jó harcosok, semmint hősi halottak!” Bátorsága hatott, alárendeltjei minden pcs-át a legnagyobb készséggel, halálmegvetéssel teljesítették!

A légiónak főleg gyalogos egységei voltak, de láttam repülő, ejtőernyős, utász és hidász, páncélos alakulatokat is. Nagy gondot fordítottak a légiós temetőkre. A temetők a legrendezettebb, legszebben ápolt, kőből épített sírokból álltak, a belépőt azonnal meghatotta a sokszáz sír, nyílegyenes vonalban.

A légió fegyverzetéről nem írhatok, esküm tiltja, amit leszereléskor adtam. De annyit elárulhatok, hogy a legmodernebb, egy német gyalogegység fegyverzetével egyenértékű a légió felszerelése.

A fegyelmetlen, főleg szökött légióst hadbírószági ítélet után büntető táborba vitték. Indokínában a Tagny szigeten, Afrikában Colomb-Becharban, a Szahara sivatagjában volt ilyen börtön. Elviselhetetlen, borzalmas meleg, egészségtelen klimatikus viszonyok uralkodtak itt s az idekerült légiósokat a halál váltotta meg.

A francia Idegenlégió, mely a francia birodalmat 100 éven át szolgálta a gyarmatokon, dicstelenül fejezte be életét az arab forradalmak idején.

A légiót soha, semmiféle katonaság nem tudta legyőzni. Bár Dien-Bien-Phu-t lerohanta a vietcong túlereje, mégis Indokínából kivonták a légió zömét. Afrikából is De Gaulle elnök vont ki a légiót az arab függetlenségi harcok és tárgyalások eredményeként. Miután Algir Franciaország része volt, hol sokszázezer ember született, De Gaulle elnök intézkedése elkeseredést szült, az ottani franciák és európaiak szülőföldjüket veszítették el. Az idegen légiót is lázadónak minősítették, mert vonakodott elhagyni dicső évszázados multjának esataterit.

Végül is De Gaulle parancsa győzött! A légió kivonult Afrikából. Tagjait leszerelték. Hirmondóként még két helyen szolgál az idegenlégió:

Corsica szigetén és Afrikában, Djibouti-ban, Francia-Szomáliában, de csak négyezer légiós.

Az Idegenlégió rengeteg hősi halottat veszített fennállása idején. A temetők bejáratain mindenütt ez áll ma is: „Mort pour la France!”

A csípős homok, az indák tüskéi, az égető zenit-nap emlékei közül a legtisztábban a légió diszelgéseit látom. Sidi Bel Abbesbe gyakran lejöttek a francia tábornokok személtre. A szemléket mindig díszmenet zárta be. A díszmenet a legpompásabb, leglátványosabb ünnep volt a légió életében!

A város főutcáján végighaladtak a koloniális csapatok saját zenéjükre, majd tisztos távolból követte őket az Idegenlégió saját muzsikájára! A légió zenekara 3 századból állt: egy dobos, egy vonós és egy fuvós századból. Csodálatosan játszottak lassú ütemre. Másodpercenként léptünk új ruháinkban: a tisztok fekete sapkában, khaki színű egyenruhában, fehér nyakravalóval, arany vállparolival, kezükben karddal. Minket a legénység fehér sapkával, téglavörös vállparolival, fehér derékszíjjal, puskával, fehér nyakravalóval és vadonatúj amerikai katonacipőkkel. A díszmenet oly sikert ért el, hogy a szemlélők üdvívalgása szinte túlharsogta a zenekar hangját. Utánna napiparancsban adott dicséret, majd ünnepi ebéd dupla boradaggal zárta a szemléket.

Szeretettel emlékszem tisztjeimre, Isten áldja meg őket, akárhová sodorta is a végzet! Ugyanilyen tisztelettel adózom altiszt bajtársaimnak és alárendeltjeimnek is! Húsz év távlatából a légió szent mottójával zárom írásomat:

„*Vive la Légion Etrangère! Vivat Legio Patria Nostra!*”

DR. KUN IMRE szds

(Dr. Kun Imre szds nem érthette meg saját cikke olvasását a Bajtársi Levélben. 1971. október 2-án hirtelen elhunyt. Júliusban a csendőr lakatánya vendége volt, elhozta a „honneur et fidelité” légiós leszerelő igazolványát és egy kis zsákmányolt vietcong zászlót a csendőr múzeum számára. Fenti megható visszaemlékezése örök emléket állított a katonaságnak és a légióknak.)

A francia idegenlégióban a háború után kb. 4.000 magyar szolgált. Becslés szerint 150-200 csendőr bajtársunk, köztük 2 tiszt. A magyar légiósokat elnyelte Indokína, megtizedelte a malária. Légiós szakértők szerint 15-20 élte túl a csendőrök közül. Vagy tizen leszerelésük után Algirban megnősültek és letelepedtek. Algir kiürítése után sorsukról nincs hírünk. Hat csendőr légiós közül kettő Kanadában, 1 az USA-ban elhunyt. Az életbenmaradottakat vitézi kisbarnaki Farkas Ferenc vezds úr 1971. június 27-én Szent László lovagjává avatta.)

A mi leventéink

1929-ben úgy látszott, hogy már soha sem lesz tavasz. Március vége felé az olvadás ugyan megindult, de még mindig sok havat láttunk. —

Abban az időben Göcsejben az egyik határszéli őrsön teljesítettem szolgálatot. Hó olvadás idején mindenütt vendégmarasztaló sár volt, de olyan jó agyagos, hogy az ember alig tudta a lábát a sárból kihúzni.

Az egyik ilyen sáros napon a határhoz kinyúló őrzőparatort portyáztuk. Midőn beértünk a határhoz legközelebb fekvő községbe, Lendvadesesbe, már a község szélén közölték, hogy a bírónál nagy hírt fogunk hallani, ezért siettünk is a bíró lakására.

A bíró egész háza népe egyszerre akarta újságolni a nagy hírt, ezért megkértem a bírót jöjjön be a másik szobába, hol egyedül beszélhet, így majd jobban megértjük az ügyet.

A bíró előadta, hogy 4 nappal ezelőtt az egyik községi polgár, kinek erdő része van a Tenke hegyen és az a határig terjed, kiment az erdejét megszemlélni. A határon közeledett feléje két jugoszláv csendőr és felszólították, hogy menjen oda hozzájuk. Ő nem bizott a jugoszláv csendőrökben és ezért ellenkező irányba a község felé tartott.

A jugoszláv csendőrök követték, erre ő futásnak eredt, a jugó csendőrök is meggyorsították lépteiket.

Már beért a határhoz mintegy 1 km-re levő közsébe, hol találkozott az egyik leventével. kinek elmondta, hogy a jugó csendőrök üldözik.

A levente riadóztatta négy 16-18 éves társát, magukhoz véve 1 drb. levente puskát és futottak a községhez vezető út mellett folyó patak partjára, hol nagyobb fák voltak. Ott közel egymáshoz vastagabb fák mellé húzódtak. Az idősebb levente halkán kiadta a parancsot, hogy ő és egyik társa a baloldali, a másik kettő a jobboldali jugó csendőrt hátulról lefoglalják, az ötödik társuk pedig készen tartott levente puskával védi a többieket.

A jugó csendőrök már a kiszemelt helyre érkeztek. A leventék az előzőleg meghatározott terv szerint cselekedtek. Arra nem számítottak, hogy a jugó csendőrök ellenállnak. Így egy kissé hosszúra nyúlt a dulakodás, de sikerült a csendőröket lefegyverezni. Dulakodás közben jól bemártották egymást a jeges patak vizébe.

A leventék győztek. Foglyaikat bekísérték a bíró lakására, persze a fegyverüket már a leventék vitték.

A bíróné nagyon megsajnálta, hogy a szegény bőrig ázott jugó csendőrök a vizes ruhában meg fognak hűlni, kérte őket, hogy ruháikat ve-

gyék le és a buboskemençe mellett szárogassák meg, — addig is egy-egy takarót terített rájuk.

A magyar vendégszeretet sem maradhatott el. Bíróné szerint nagyon éhesek lehetnek, mindjárt süttöt is sonkát tojással, amit a jugó csendőrök — talán félelemmel — de egy pohár bor kísérete mellett jóízűen elfogyasztottak.

Bíró úr nem tudta, mihez kezdjen a gondjaira bizott két jugó csendőrrel, ezért berendelte előljáróit. Az egyik előljáró azt javasolta, hogy értesítsék a csendőröket, de ezt a javaslatot el kellett vetni, mert a nagy sár miatt az örsöt megközelíthetetlennek tartották. (Mi azért megközelítettük a községet.) Közösen elhatározták, hogy a jugó csendőröket szabadon bocsátják, — de hogyan?

A fegyvereket nem merték rájuk bízni.

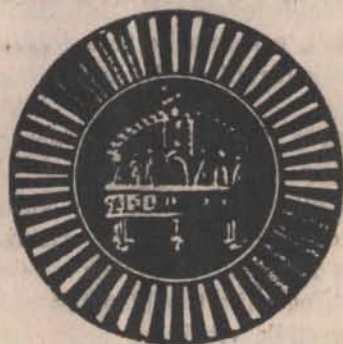
Elhatározták, hogy az egyik jugó csendőrnek átadják a két puskát záródugattyuk nélkül és azt útbaindítják a határra, de látótávolságra követik, ennek megtörténte után útbaindítják a másik jugó csendőrt a záródugattyukkal, töltényekkel és szuronyokkal, így az ügyet a lovagiaság szabályai szerint elintézték tekintik.

Elhatározásukat a fentiek szerint végre is hajtották.

De kedves leventéink milyen sugárzó szemekkel adták elő hőstetteiket! Megigérttem, hogy dicséretre fogjuk javasolni őket, — nem tudom megkapták-e, mert közben egy másik göcseji örsre kerültem.

Ugy érzem kedves kis történetet elevenítettem fel, milyenek voltak a mi leventéink!

FOGARASI JÓZSEF alhdgy.

KARÁCSONY VÁRÁS 1944-BEN

Emlékszel bajtárs?

Mert én emlékszem!

Mint egy szörnyű vízió jelenik meg előttem minden esztendőben karácsonyvárás idején az a szent karácsony est, amit amíg élek, elfeldni soha, soha nem tudok.

Hinni merem, hogy Te sem felejtettél?

Karácsonyest várásának ideje volt akkor is.

Budapest, Duna gyöngye, az egykor fényben és örömben élő főváros sötétbe burkolózott. Az utcákon hosszú sorokban álltak az üres villamoskocsik. Kinek lett volna akkor abban az időben kedve a pokoltornácán utazgatni? Csepeltől kezdve Rákosig, Váctól a budai hegyek oromvonulatát vörhenyes lángtenger világította meg. Jámbor pásztoroknak útmutató csillaga helyett Sztalin-gyertyák hideg fénye és a kapuk alól kileselkedő "légős" emberek orruk előtt robbanó orosz aknáknak figyelmeztették, hogy "ma mi vagyunk a betlehemesek!"

Ott toporogtunk a Széna-téren.

Számszerint hatan. Ennyien maradtunk meg a Dont megjárt géppuskás századból.

Vártuk az eligazítást!

Bajtársaink, századparancsnokunkkal együtt ott feküdtek a csepeli Dune parton. Lelkük fentjár valahol a csillagporos Hadak-útján. Megjelentették Csaba vezérnek, hogy Nyugat mint annyiszor a szomorú történelmünk során újra elárult bennünket!

Hidd el, kedves bajtársam, keserűség fut össze a számban, ha arra gondolok vajon miképpen alakult volna szerencsétlen népünk sorsa, ha IV. Béla elfogadja Batu szövetségi ajánlatát, vagy Hunyadi János, jó cseh vagy oláh módra leparolázott volna Muráddal?

Megépülhetett volna-e Rómában a St. Pietró csodálatos kupolája, vagy Colómbus mester elindulhatott volna a messzi tengerekre, hogy felfedezzen egy új világot, azt az új világot, amelynek fiai láncos és foszforos bombákkal ölnek rakásra öreget és ifjat s döntenek romba évszázadok szorgalmával Isten dicsőségére emelt kőbeálmodott székes-egyházakat.

Bouillon Gottfried és a legendás Tankréd szerintük csak egyszerű cigánykovácsok voltak.

Csak az a szomorú az egészben, hogy parancsnokuk, az öt csillagos generális, sem tudta, hogy kik is voltak eme nevezetes férfiak? Ezek a gondolatok kóvályogtak a fejemben míg leveletem írom. Azon a Krisztus születését váró szent estén ott álltunk és fázva toporogva melengettük elgémberedett tagjainkat. Minden tiszt elöljárónk elesett. Még a kis, lányosképző Kókényessy hadapródunk is, aki olyan szépen tudott pirinyó szájharmonikáján játszani, mintha egész cigánybanda instrumentumai sírták volna a szebbnél szebb magyarnótákat.

A Széna-téren.

Vártuk az eligazítást.

Egyetlen megmentett géppuskánt ott szomorkodott előttünk. Egy szál fia történetünk nem volt. Most sem értem, miért cipeltük magunkkal.

Még az utolsó baka is tudta, hogy a csepeli téglagyár kemencéi és a Gellért hegy kazamatái tömve vannak lőszerrel. Hiába kértünk, argumentáltunk, süket fülekre találtunk, mert nem volt „lőszerkiutalási úrlapunk!” Ezért pusztult el a galántai csendőrzászlóalj egyik százada, a székyei lovashadosztály két zászlóalja Ercsinél mert parancsnokuk nem hordott a zsebében hadbiztosi nyomtatványokat.

A leggyalázatosabb szabotázssal találkozta, bárhová nyúltál.

Paragrafusokon nyargalásztak, miközben legjobb katona anyagunk lőszer híján pusztá ökölrel állta a harcot.

Alltunk, toporogtunk és vártunk.

Ugy tízóra tájban leponyvázott német gépkocsi állott meg előttünk. Fiatal zászlós ugrott le a vezetőülésről. Cigarettaival kínálta bennünket. Felsőgallára kell vinnem magukat. Ott Kendy őrnagy úrnál jelenkeznek. Tőle kapják a további eligazítást. Most pedig iszkiri gyorsan fel a kocsira, mert indulunk. Megvárta, amíg mindenki felkészülődött. Beült a német vezető mellé és megindultunk.

Alig mentünk 10-15 percet, amikor kocsink hirtelen fékezett és megállt. Magyar és német táboricsendőrök kérték a „nyílt parancsot”, mi csak annak birtokában lehetett elhagyni Budapestet. Pár percnyi alkuozás után besoroltak bennünket az előttünk és mögöttünk kígyózó végeláthatatlan gépkocsisorba. A budapesti és környékbeli hadikórházak sebesültjeit menekítették. A kocsikon hatalmas Vörös-kereszt jelzések. Két oldalt az úttest mellett menekülő tömege. Asszonyok hátukra madzagolt batyukkal, ölükben vagy szoknyájukba kapaszkodó gyerekekkel vonszolták magukat előre a nagy bizonytalanságba. Öreg nénikék megvénhedt férfiak, harisnyás székyek, kecskebörgubás ruszinok, Tisó tótjai, akik elől elvágták a Bratislava felé vezető utat. Bácskai magyarok, királyhű szerbek, karattyoló krumpás svábok. Botra vagy bajtársaik vállára támaszkodó sebesült katonák, akiknek már nem jutott hely a vöröskeresztes kocsikon.

Ujra meg kellett állni. Kilestem a ponyva alól. Az úttest jobb oldalán egy temető volt. Magyar és német árkászok dolgoztak. Ásták a temető földjét. A kifordult koporsókat, csontvázakat félre húzták. Páncéltörő és légvédelmi ágyúknak készítettek tüzelőállást.

Borzalmas sikkogás, jajgatás hangzott előlről. Dermedten állott meg a gyalogmenekülő tömege. Német százados rohant végig a kocsi soron. Az orosz belötte az utat. Átmenni lehetetlen. Vissza! Vissza!... De hogyan? Megfordulni lehetetlen. A kocsik szinte egymáshoz érnek. Vissza! Ordít a német. Leugrottam a gépkocsiról. Zászlósunk messzi hajította el magától félig szívott cigarettáját. Jól kinézünk, mondja... s előre se hára! Most meg hátulról jön az ész-bomlasztó jajgatás. Itt az Iván! — ordítja el valaki. Hátba kaptak bennünket. Ész-bénító pillanatok következtek. A gyalog nép hirtelen lerebbent az úttestről. Négy német és magyar páncélos előre fordított lövegükkel zárt lövegtoronnyal húzták el mellettünk, hogy megpróbálják kinyitni az életet és reményt jelentő Nyugatra vezető kaput.

Páncélosaink sorozat-lövései után a ruszki aknáknak elhallgattak. Lassan megindultunk. Meglódult a gyalogosak végeláthatatlan sora is. Felértünk a dombtetőre. Ami ott akkor a szemünk elé tárult, szörnyű volt. Halott és halott egymás hegyén-hátán. Hús és ruhacafatok lógtak az

aknatól megtépett fák csonkjain. Felfordult szekerek kétségbe esetten bőgő szerencsétlen állatok. Véres húsmassza.

Ujra leáltak a kocsik.

Az első kocsi nem tud áthajtani a holtak hegyén. Kerekei vértől sikamlósan körbe forogtak, mint télen a porhóban. Tábori csendőrök intézkedtek. Minden kocsit felzárkóztatnak úgy, hogy egyidejűleg tölje az előtte való kocsit, míg őt a hátulso kocsi segíti előre.

Hirtelen repülőgép zögött el fejük felett. S egy pillanat múlva kigyulladt a hóval terhes felhők között a Sztalingyertya.

Sietni — ordítottak a táboricsendőrök. — Sietni!

A gépkocsivezetők rátapostak a gáz pedálra. Már volt kitaposott út a holtak hegyén. Ki törődött akkor a halotakkal, amikor mindenki a saját nyomorult életét akarta menteni. Nyugat felől a keresztes vitézek bombázóinak zúgása jelezte, hogy Krisztus Urunk születésestéjének emlék-ünnepén még több vér és pusztulás kell a háború Molochjának. Kilestem a ponyva alól. Már a fejük felett repültek. Mint óriási denevérek szüettjei csaptak alá a felhők közül. Tűzgépek foszforos lövedékei úgy záporoztak, mint a halál zivatarának esővohara. A ruszki mintha a keresztes vitézeket várták volna, újra indították gyilkos aknatüzüket.

Szétrebben a menekülő tömege. Le az útról a cserjések oltalma alá. Bomba bomba után robbant. A foszforos lövedékek felgyújtották a sebesülteket szállító gépkocsisort. Szerencsétlen elevenen égő sebesültek halálordítása túlzúgott az aknáknak és bombák pokoli zaján. Egy sorozat elvitte fejük felől a ponyva takarót, s egy pillanat alatt lent hasaltunk az országút melletti árokban.

Már nem egy, száz és száz sztalingyertya világított fejük felett. Elzúgtak a gépek. Mi felugrottunk és észnélkül rohantunk tovább. Egy fiatal tábori pap köpenyére vetett stólával keresztet rajzolt újjaival az égő gépkocsikra.

Miserere nobis, Domine.

Éles csattanás, már a földön lapulunk. Felemelem a fejemet.

Az imént még feloldozást adó papból csak a fejét látom. Oda gurult a haját tépő asszony elé, aki üres pólyát szorongat karjai között, mert a nagy futásban elveszett csecsemőjét keresi.

A Nyugat „keresztes lovagjainak” és az ázsiai ateista ruszkihorda vérnásza volt azon a szörnyű karácsonyi éjszakán.

Futottunk mint az örültek. Hallottuk a bombázók motorjainak zúgását. Megfordultak, jönnek vissza.

Mi futottunk, de a motorok gyorsabbak voltak. Ugy bújtunk bele a fagyott földbe, mintha ürgék lettünk volna.

Elmentek!

Felállottunk és köpködtük kifelé a szánkba vert dercés rögöt.

Fehér harisnyás öreg széky állt az út közepén. Kezében egy véres, fejnélküli kisleányt emelgetett az ég felé.

„Ime Kicsi Jézus mivé lett az én küs unokám. Mit vétett ez néked, hogy ezt a halált szántad neki. Ezért született meg, hogy megváltsd büneitől az emberiséget? Hát jókért verettél szöveget magadba? Nem emberek ezek, veszett toportyánoknál is rosszabbak! Legyen átkozott minden ivadékuk!”

Letette a kis fejnélküli halottat és ráborulva sírt szívszaggatóan, ke-servesen.

Egy lemaradt repülőgép zúgott el fejünk felett. Hasa alatt pirinyó fény villant s utána félelmetes zúgással jött nyakunk közé a halál.

Irtózatossá robbanás. Fél asztalnyi rögök és hantok hulltak ránk. Majd újra csend lett.

Felugrottunk.

Az imént sirdogálva átkozódó öregszékely és fejnélküli kis unokája helyén sötét bombatölcsér tátongott.

Irtunk pedig abban az időben 1944. december 25-ét Szent Karácsony napját éjjél után 1 órakor.

Emlékszel, bajtárs?

Mert én emlékszem!

Fáj a szívem, hogy csak Auschwitz, Treblinka, Terezin nyomorúsá-gát hallot úton-útfélen, de Budapest szörnyű karácsonyestjéről nem be-szél senki!

Ne felejtse bajtárs!

Én sem felejték!

vitéz NAGY LAJOS főtörm.

1950

Tragikomikus idöket élünk. Sírvá és kacagva építettük a népi demo-sokráciát. Sírtunk saját nyomorúságunkon, kacagtunk a mindennapos kontrasztokon.

Rákosi Mátyás egyik beszédében kijelentette, hogy ha kell, az ördög-gel is szövetségre lép, de ötéves tervét végrehajtja!

Ezt követően valamennyi megyei tanács, szószerint a következő bizal-mas utasítást kapta: „A mezőgazdaság fejlesztése érdekében minden szakember felkutatandó, tekintet nélkül arra, hogy ki-mi volt: SS, fa-siszta, nyilas, volt katonatiszt, csendőr.

Szomorú képet nyújtott ebben az időben mezőgazdaságunk. Termelő szövetkezeti csoportok, (T.Sz.Cs.) terveiket nem teljesítették, káosz volt mindenütt.

Sikkasztások miatt fölműves szövetkezetekben egymást érték a letar-tóztatások. Ügyvezetők, boltkezelők, felvásárlók ott sikkasztottak, ahol tudtak.

Községünkben is hasonló helyzet uralkodott.

A teljes zürzavarban Bokor Pistát választották meg föld. szöv. ügy-vezetőnek. A megyei pártbizottság hosszú ideig ellenezte a megválasz-tást, de a község apraja nagyja nem tágitott álláspontján: — „Csak Bokor Pista csöndér teremthet itt rendet.” — Mondogatták.

Pista nagy gondot vett a nyakába. Kettő elődje ellen bűnügyi eljá-

rás volt folyamatban, a helybeli boltkezelő pedig 10,000 forintos sik-kasztása miatt már börtönben ült. Nagy kérdőjel állott mindenki előtt, ki lesz a boltos. Egyik este egyhangú határozattal döntés történt: Weisz Samu bácsit kell vissza hívni!

Az öreg semmit sem változott. A háború előtt üzlete a község közepén állott. Olyan egyszerű kis falusi vegyeskereskedés. Ostornyél és kocsi-kenőcs, mindenféle déli gyümölcs, rőfös árú, bugyli bicska, pálinka és petróleum, tehát minden kapható volt. Ha beléptünk az üzletbe, külö-nös penetráns szag ötötte meg orrunkat. Pálinka, petróleum, kocsi-kenőcs, déli gyümölcs szagának csodálatos keveredése.

Samu bácsi 10.000 forintos hiánnyal, mosolyogva írta alá a bolt-kezelői szerződést.

Hónapok múltak és csoda történt. A föld. szöv. boltjába mindig több-ü érkezett. Az ellenőrző elvtársak, sőt Pista is, elragadtatással nyi-ltakoztak Samu bácsiról. A bevételek pontosan lettek befizetve a föld. szöv. csekkszámára. Ugy látszott, könyvelésileg teljes rend tört ki a bolt körül. Ekkor mint derült égből a villámcsapás, váratlan leltározást kapott a bolt.

Soha nem felejttem el szegény Samu bácsi kétségbeesett szakállas ar-cát, amint mondogatta: Oh én marha! Hogy erre előre nem gondoltam!

Nem történt semmi különös, csak a leltározás 10.000 forintos többlet-tel zárult.

Eljárás indult meg Samu bácsi ellen is, mert kitudódott, hogy cukrot, sőt, zsírt, mindent kg.-ként pár dekával kevesebbet adott a vásárlóknak. Hamar elsimult az ügy, mert végeredményben minden a boltban ma-radt, Samu bácsi legnagyobb fájdalomára.

Ebben az időben alakultak meg a nemzeti vállalatok. Pista is utasítá-sokat kapott a megyei tanácstól, hogy ha a nemzeti vállalatok instruk-torai megjelennek, köteles tanácsukat, az instruálást elfogadni, meg-hallgatni.

Egyik napon meglepetéssel állottam meg a föld. szöv. előtt. Nyolc-áros Csepel motorkerékpár a bejárat előtt! Nyolc nemzeti vállalat instruktorai futott egyszerre össze. Instruálni jöttek az új ügyvezetőt, szegény Pistát.

Magtermeltető, sertésforgalmi, állatforgalmi, gyógynövény termeltető, élelmiszer, növényvédőszer, műtrágya és talán patkószer értékesítő nem-zeti vállalatok instruktorai.

Aktatáskával a kezemben léptem be a tanácsterembe. Nagy kacagás-sal fogadtak. Hát Te Elvtárs?! Melyik nemzeti vállalat instruktorai vagy? Kérdezték tőlem. Megnyugtattam őket, hogy csak időszaki könyvelő vagyok a föld. szöv.-ben.

Az instruktorok valamennyien jókedélyű fiatal fiúk voltak. Ugynevezett paraszt káderek. Tetszett nekik felelősségteljes állásnak menő foglalkozásuk, ahol nem sokat kellett tenni, csak egyik községből a másikba robogni. Panaszkodtak, hogy az értekezletek idejét éljük. Aho-va mennek, mindenütt értekezlet van, senkivel nem lehet tárgyalni.

Itt is, az iroda ajtón nagy tábla van kiakasztva „ÉRTEKEZLET” felírással.

Ilyenkor tehát utasítás szerint tilos a belépés!

Láttam tanácstalanok, mint a kotlós nélküli csirkék. Közéjük álltam és viccesen szóltam hozzájuk: Tarstuk meg az értekezletre várók értekezletét. Nagy kacaj és tetszés fogadta szavaimat. Gyorsan írógépet kerítettem és a Csüsz. alapszabályainak figyelembe vételével az értekezletre váró instruktorok értekezlete szöveggel jegyzőkönyvet szerkesztettem. Ebbe bele vettem mindegyik instruktor óhaját röviden.

Pár hét múlva a „Ludas Matyi” az értekezletre várók értekezletéről képet közölt.

Az instruktorok elvonulása utáni napon a szövetkezeti irodában találtam a község tíz fuvarosát. A biztosító nemzeti vállalat küldöttje magyarázott nekik: Ezt a szavatossági biztosítást minden fuvarosnak meg kell csinálni!

De nem értjük! Mi az, hogy szavatossági biztosítás? Kérdezték a fuvarosok.

Tudják, ez azért van, ha a lovak elragadják a szekeret és belerohan a vetésbe, a biztosító nemzeti vállalat magára vállalja a kár megtérítését. Válaszolt a biztosítási ügynök.

Ezt a hülyeséget már megint ki találta fel? Nézze meg lovainkat! Csont és bőr valamennyi! Az idén még egy szem zabot nem tudunk kapni. Ezek a lovak ragadják el a szekeret? Ilyen csoda nem fog megtörténni! Kiabálták a fuvarosok.

Akarva- nem akarva a biztosítási szerződést a fuvarosoknak alá kellett írják.

Végre egyedül maradtam az ügyvezetővel, Pistával.

Savanyú ábrázattal, kényszeredetten, mosolyogva nyújtott át nekem néhány biztosítási kötvényt. Nézd csak meg, mire van megint bebiztosítva a szövetkezet?

Kezembe vettem a biztosítási kötvényeket és nem tudtam hirtelen, sírjak, vagy kacagjak. A vasárú bolt árúkézlete lett 100.000 forint értékkel tűz ellen biztosítva. A szövetkezet valamennyi pénzzel és értékkel dolgozóját sikkasztás ellen biztosították be.

Majd folytatta Pista:

A múlt héten Téged is mint időszaki könyvelőt és magamat mint ügy-

vezetőt is be kellett biztosítsam sikkasztás ellen. A szerződést nekem kellett, mint ügyvezetőnek aláírnom.

A szövetkezethez öt község tartozott. A szomszéd községben kellett volna már működjön a „Vörös Csillag” T.Sz.Cs. Hatszáz katasztrális hold prima búzatermelő terület. A vetéseket a gaz verte fel. Feje tetején állott minden.

Egyik napon Pista bizalmas levelet kapott a megyétől, melyben röviden közölték, — a párt vállalta a T.Sz.Cs. újra szervezését. Elnököt választat. Ennek pedig Rákosi elvtárs születésnapjáig meg kell történni.

Majd pedig szószerint a következők voltak a levélben: Bokor István ügyvezető kartárs hasson oda népnevelő munkával, hogy a terv sikerüljön!

Ne aggódj semmit Komám! Nyugtattam meg Pistát. A T.Sz.Cs. elnöke már megszületett. Szekeres Jóska!

Na jól nézünk ki! Ebből botrány lesz! Én csendőr voltam, Te ideiglenes könyvelő, csendőr voltál! Most pedig Szekeres Jóska! Egy éve szabadult az internáló táborból! Három csendőr egy rakáson! Hülledeztet Pista.

Kopogtak az ajtón. Az öreg Kaszás Józsi bácsi lépett be. Őt jelölték a „Vörös Csillag” T.Sz.Cs.-ben mint egyik brigádvezető. Hosszadalmasan kezdett bele mondókájába, míg a tárgyra tért:

Addig nem lesz rend a tö.szö.csö.-ben, míg Szekeres Jóska nem lesz az elnök! Legfeljebb a bejárat felé ki lehet írni: „Vörös Csillag” Tö. Szö. Csö. a m. kir. csendőr őrsparancsnoksághoz. Hamiskásan csillogtak közben az öreg szemei, amint ezt mondotta. De, hogy rend lesz, az olyan igaz, mint a Hétszentség! Fejezte be mondókáját.

Igy is történt, Szekeres Jóska, m. kir. csendőr lett a T.Sz.Cs. elnöke, mint felajánlott áldozati bárány Rákosi Matyi születése napján.

Egyik tavaszi délután, községünk párttitkára, Pista és én hármásban jártuk a határt, néztük a szerződéses termeltetés fakadó vetéseit. Dülő-út kereszteződésénél kőkereszt állott. Névtelen jámbor asszonyok időnkint mezei virágokból csokrot helyeztek eléje. A párttitkár kicsit lemaradt tőlünk. Oldalt nézve csak az árnyékát láttam a napsütésben. Láttam, hogy az árnyék lehajtott fejjel követi a mi árnyékunkat és a kereszt előtt megemelte a sapkáját.

Csillogóbb színben láttam a pompázó tavaszi napsütést, az életet, a jövőt. Láttam hogy minden körülöttem csak színpadi játék. Az embereknek kettős Jánus arcuk van, mert nagy szó a kenyér! De a Magyarok Istenében való hit él, sokszor titokban a kommunista párttitkárok között is, hit nélkül pedig nem várhatunk feltámadást!

NAGY JÁNOS őrm.

Hírek, közlemények, szerkesztői üzenetek

A Bajtársi Levél következő száma készül, a bajtársi híreket fogja tartalmazni. Addig is azonban a legfontosabbakat itt is jelentjük:

Veszélyben a Szent Korona! Az emigráns magyar sajtót végigjárta a vészír, hogy az USA kormánya a kommunizmussal való további barátkozás és engedékenység bizonyítására kiadja Szent István koronáját a magyar kommunistáknak. A m. kir. Koronaőrség által megmenett és az US hadsereg oltalmára bízott Szent Koronát jelenleg az amerikai főváros kincseskamrájában őrzik. Az emigráns magyarság világszerte tiltakozott a korona kiadása ellen. A MKCSBK központ csatlakozott a tiltakozásokhoz, Nixon elnököt a magyar Szent Korona legfőbb őrének címezve, kérte az USA elnökének megértését és a legnagyobb európai nemzeti kincs további biztonságban tartását. Bajtársak, hátrány, üzleti világba jutottunk, de bízunk: mi becsülettel élünk és halunk!

Dániai központtal egy skandináviai szervezet alakult, mely céljául tűzte ki a Szovjetúnióban még ma is élő magyar szabadságharcosok, második világháborús hadifoglyok és magyar politikai foglyok kiszabadítását. A MKCSBK központ csatlakozott a szervezethez és kérte a 3.000 elítélt kényszermunkás csendőr szabadulásának előmozdítását. Az ügy a nemzetközi vöröskereszt és a skandináv szervezet együttműködésével folyamatban van.

Mint múlt számunkban közöltük, a Bajtársi Levél szerkesztője 1972-ben kiadni szándékozik egy magyarul írt könyvet *M. Kir. Csendőrség* címen. A könyv meg óhajtja ismertetni a csendőrséget az emigráns ifjúsággal és mindazokkal, kik a második világháború óta nőttek fel rólunk a kommunista propaganda révén nem sokat tudnak, azt is helytelenül. A könyv be fogja mutatni a csendőrt békében, háborúban és emigrációban. A könyv kiadása körünkre égett, a halálozások kezdenek olyan méreteket ölteni, hogy tovább nem várhatunk. Mielőtt eltűnnék a történelem színpadáról, hátra kell hagyjuk örökségönket a nagy nyilvánosság számára. A könyv többszáz oldalon, többszáz képpel, gyönyörű külsővel kell megjelenjen, hogy tartalma mellett a külsejével is hódítsa és rólunk a dicső multat kellően megvilágítsa. A

MKCSBK központnak pénze nincs, csak adóssága, viszont az időt nem húzhatjuk, egyéni áldozatokra van szükség. Mind tisztí, mind legény-ségi Bajtársaink közt élnek anyagilag jó helyzetben élő, sőt gazdag emberek! Ezekhez szólunk most és kérünk \$3.000.00 kölcsönt. A könyv sokkal többbe fog kerülni, de a nyomda ennyit kér, hogy a munkát megkezdhesse. A helyzetet felismerő, tehetős és ezt az áldozatot meghozni kész Bajtársunk küldjön egy \$3.000 értékű pénzes utalványt címünkre „Sovereign Press” névre kiállítva. Hálából az áldozatot hozó Bajtársunk egyenruhás fényképét és életrajzát hozzuk a könyv első oldalán, megemlítve, hogy nemeslelkű anyagi áldozata révén tudott a könyv megjelenni. A könyv anyaga és fényképillustrációja megvan, a Bajtársi Levél szerkesztője évek óta válogatta a legszebb cikkeket és a legmutatósbab képeket direkt e célra, mert e könyv fontossága évek óta lelkiismeretét foglalkoztatta. Az előszó megírására vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc vezds urat fogjuk felkérni. A nyomdának átadott \$3.000 kölcsönt a megjelenés után egy évvel visszaadjuk a kölcsönzőnek. Ismerve és tanulmányozva az emigráns viszonyokat, a könyv kétezer példányban fog megjelenni és az ára \$6.50 körül fog mozogni a napi árakat figyelembevéve. A sült galamb nem fog a szánkba repülni, a célért, igazságunkért nekünk is cselekedni kell! Amint megérkezik a \$3.000, a nyomda megkezdí a szedést és minden remény megvan rá, hogy a nagyértékű könyv öszre megjelenjen. Bajtársak, az utolsó felvonás vége felé cselekedni kell, várjuk a legkiválóbb Bajtársunk sürgös jelentkezését!

1965 óta a Bajtársi Levél életbentartására évi 5 dollárt kértünk minden olvasónktól. Az első években ment is minden a kitaposott kerékvágásban. 1969 óta azonban a pénz értéke ugyannyira romlott, a nyomda és postaköltségek oly mérvben emelkedtek, hogy kezdtek gondot okozni a szerkesztőségnek. 1970 és 1971 esztendők pedig oly anyagi gondokat hoztak, hogy a szerkesztő nem képes az eddigi nívót sem fenntartani a régi előfizetési díj mellett. Így 1972. január 1-től kezdve a Bajtársi Levél évi előfizetési díja \$10-ra emelkedik.

Jelen számunktól kezdve a BL küldését beszüntettük azok számára, kik sohase fizettek.

1972. január 1-től kezdve az egyszerű levélbélyeg is 8 centre emelkedett, éppen duplájára az 1964-es értéknek. Ugyanígy a papír, a nyomtatvány előállítása, a csomag, az ajánlási díj szintén erősen emelkedett. Ugy érezzük, hogyha a szerkesztő ingyen dolgozott 20.000 munkaórát az elmúlt 7 évben, hogyha az árak megkétszereződtek, Bajtársaink is

áldozatot hozhatnak közösségünk életének meghosszabításáért. A MHBK a Zrinyi adót már évek óta \$10-re emelte, a helyzetet megértő csoportjaink felszólítás nélkül \$10-re emelték a MKCSBK évi fejenkénti hozzájárulását is. (Niagaravidék, Toronto, Sydney, Montreal, Calgary stb.) Szórványban élő és egyéni előfizetést fogyanatosító Bajtársaink közül is a zöm néhány év óta évi tíz dollárt áldozott a MKCSBK-nak.

Tehát az évi költségvetés revízióját kérjük! A Bajtársi Levél előfizetése 1972. január 1-től kezdve évi 10 dollárra emelkedik!

Az emelésre még más körülmények is kényszerítettek: 1970-71 évben több, mint 30 áldozatos Bajtársunk halt meg, zöme a legáldozatosabb, legtöbbet fizető Bajtárs volt! Az ő adakozásuk végleg megszűnt itt lent a földön. Helyüket senki se pótolja. Köztudomású, hogy kevesen szeretik kinyitni a pénztárcájukat és adakozni a csoportvezető kérésére. Évek óta épp ezért ajánlottuk, hogy a társadalom bevonásával, szélesebb körű csendőrnapot, bált és vacsorát kell rendezni, ahol az ügyesen megállapított belépőjegyek, italszolgáltatás stb. olyan bevételt biztosítanak, hogy a szórakozó bajtársak és vendégek észre sem veszik a kiadásokat, viszont az est tiszta jövedelme fedezi a központ iránti kötelezettséget. Bajtársak, cselekvésre fel!

Minden egyes Bajtársunknak, Hozzá tartozóinak, Barátainknak kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket és szerencsésebb Ujesztendőt kíván a MKCSBK központ.

Ezúton köszönjük a sok-sok ünnepi kártyát, melyek Bajtársainktól és Barátainktól érkeztek!

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Amen.

Készült a SOVEREIGN PRESS nyomdájában
52 McCaul St., Toronto 2B, Ontario — Telefon: 363-0142